7454

331 C 70 E40

4/92

Bibl. Jad.

Występy moje na Obczyźnie

Kolin 1890.

✡ 14/10. Trubadur Hr: Lůna.
✡ 23/10. Faůst – Walentyn.
24/10. Rosa Szandor Hr: Batyney.

Kralovy Hradec.

27/10. Trubadůr Hr: Lůna.
2/11. Baron Cygański – Otokar.
5/11. Faůst – Walentyn.
9/11. Rosa Szandor Hr Batyney.
10/11. Rosa Szandor Hr: Batyney.
✡ 14/11. Trawiata – Germont.
17/11. Hubička – Tomeš.
18/11. Baron Cygański – Otokar.
25/11. Prodana newiesta – Krušina.

Pilsen 1891.

9/1. Trubadur – Hr. Lůna
11/1. Baron Cygański – Ototokar.
12/1. Baron Cygański – Otokar.

Cl. Radkiewicz Wien

VIII Florianigasse 32.

W. R.

VIII Lerchenfeldergasse N: 19
2 Stock. Th: 8. Wien

Sonatinen - album.
von
Hermann Kipper
1. 2. 3. jede zu 1. Mrk.
P. J Tonger, Köln.

Pani Zdovšek
v Preširnove ulice 52
Ljubljana

Eman: Wietrovský
Josefov 41 u Pani Podučkove
v Brně

Stanisław Martyko
Świętokrzyska N: 9. 13
we Lwowie

Pilsen 1891.

14/1. Hubička – Tomeš.
✡ 21/1. Dalibor – Hr: Władysław.
24/1. Trawiata – Germont.
26/1. Trubadur – Hr: Luna.
5/2. Faust – Walentyn.
8/2. Baron Cygański – Otokar.
9/2. Faust – Walentyn.
11/2. Trawiata – Germont.
18/2. Dalibor Hr Władysław (Benefis) 100 zł.
24/2. Faust – Walentyn.
3/3. Prodana nevěsta – Krušina.
6/3. Rosa Szandor – Hr: Batyney.
7/3. Rosa Szandor – Hr: Batyney.
12/3. Farinelli – Waleroso.
✡ 14/3. Carmen – Escamillo.
15/3. Carmen – Escamillo.
17/3. Dzwony z Cornevillu – Hr Henryk.
18/3. Hubička – Tomeš.
19/3. Carmen – Escamillo.

Koniec Sezonu w Pilsnie.

Wł. Jedyszkowski

Slečna Teresa Tintova
v Brandejse n. L.
Čechy
Otto kar
Topinka
Brandejs n. L.

A. Kučera (Redakter)
na Hradku čís 1673 - II
v Praze ve Škole

Tabor 1891.

22/3. Baron Cygański – Otokar.
24/3. Trawiata – Germont.
29/3 Prodana nevěsta – Krusina
2/4. Faust – Walentyn.
5/4. Rosa Szandor – Hr. Batyney.
7/4. Baron Cygański – Otokar.
11/4. Hubička – Tomeš.

Slane 1891.

25/4. Rosa Szandor – Hr. Bathyney.

Praga-Winogrady 1891.

26/4. Rosa Szandor – Hr Bathyney.
3/5. Concert. }
4/5. Concert. } Śpiewałem.
12/5. Rosa Szandor – Hr. Bathyney.
26/5. Farynelli – Waleroso.
27/5. Farynelli – Waleroso.
28/5. Concert. " "
14/6. Nisida – Spartako.
14/6. " " " "
18/6. " " " "

„Hymne"

„Jeszcze Polska."

"napisał słowa i Muzykę

Józef Wybicki. we Włosrech

w Reggio w roku

1797.

Praga Winogrady 1891.

28/6. Dzwony z Cornevillu Hr: Henryk.
29/6. Nisida - Spartako.
7/7. Dwony z Cornewillu Hr: Henryk.
16/7. Carmen - Escamillo.
29/7. Concert.
10/9. Farinelli - Waleroso.
25/9. Farinelli - Waleroso.
27/9. Dzwony z Cornewillu Hr: Henryk.

60

Pilsen 1891.

3/10. Trubadur - Hr: Luna.
6/10. Farinelli - Waleroso.
8/10. Carmen - Escamillo.
10/10. Carmen - Escamillo.
13/10. Trawiata - Germond.
14/10. Dzwony z Cornevillu - Hr: Henryk.
✡ 24/10. Bal Maskowy - Renato.
27/10. Bal Maskowy - Renato.
31/10. Bal Maskowy - Renato.
5/11. Carmen - Escamillo.
13/11. Rosa Szandor - Hr: Bathyney.
14/11. Bal Maskowy - Renato.

12

1899

Od 1/10 wydało się 170 zł. do 31/10

Pilsen 1891.

15/11. Baron Cygański – Otokar.
18/11. Baron Cygański – Otokar.
25/11. Wesele w Oborie – Delegat
26/11. Wesele w Oborie – Delegat.
28/11. Martha – Notaryusz.
29/11. Wesele w Oborie – Delegat.
✡ 1/12. Faust – Mefistos. (Benefis) 125 zł.
3/12. Marta Notaryusz.
5/12. Trubadur – Hr: Luna.
6/12. Nisida – Spartako.
7/12. Nisida " " .
8/12. Baron Cygański – Otokar.
11/12. Wesele w Oborie – Delegat.
12/12. Faust – Mefistos.
✡ 14/12. Lohengrin – Telramund.
16/12. Lohengrin – Telramund.
22/12. Martha – Notaryusz.

1892.

18/1. Baron Cygański Otokar.
✡ 28/1. Czarostrzelec – Gaspar.
31/1. Czarostrzelec – Gaspar.

20

Pilsen 1892.

5/2. Faust - Mefistofes
10/2. Prodana nevěsta - Krušina.
11/2. Lohengrin - Telramund.
14/2. Paribana - Mir Drihan.
15/2. " " - " " "
16/2. Carmen - Escamillo.
18/2. Dalibor - Kr. Władysław.
22/2. Paribana - Mir Drihan.
25/2. Freischütz - Gaspar.
9/3. Farinelli - Waleroso.
11/3. Cavalerya rusticana - Alfio.
13/3. Cawallerya rusticana - Alfio.
14/3. Baron Cygański - Otokar.
18/3. Bal Maskowy - Renato.

Koniec Sezonu w Pilsnie!

Pisek 1892.

19/3. Farinelli - Waleroso.
20/3. Baron Cygański - Otokar.
22/3. Bal Maskowy - Rene.
23/3 Rosa Szandor - Hr Bathyney.

Přibram 1892.

2/4. Tarineli – Waleroso.
3/4. Baron Cygański – Otokar.
5/4. Faust – Mefistos.
7/4. Rosa Szandor – Hr Bathyney.
10/4. Dalibor – Kr: Władysław.
12/4. Concert – Polones od Moniuszki
13/4. Bal. Maskowy – Renato.

Nümburg 1892.

21/4. Carmen – Escamillo.
25/4. Maskowy Bal – Renato.

Praga Winhrady 1892.

12/5. Farinelli – Waleroso.
16/5. Wesele w Obozie – Delegat.
17/5. " " " "
27/5. Bal Maskowy – Renato.
10/6. Dzwony z Cornevillu – Hr: Henryk.
20/6. Carmen – Escamillo.
11/7. Concert w Libschicach.
z 24/7. odszedłem od Dyrektora Pištka.

16 66

Lublana 1892. 8.

V Vodnjaku – Jurčyk.
Mornary na Krou – Piffard.
" " " " "
Cannebas – Augustyn
V Vodnjaku – Jurčyk.
Concert glasbene Maticy 50 fl.
" " " "
Tcharske Plemici – Pengar.
" " " " " "
Mornary na krou Piffard
Cawaleria Rósticana – Alfio
Cawaleria Rósticana – Alfio.
Concert Glasbene Matica
Stabat Mater od Dworaka 50 zl
" " " "
Cawaleria Rustickana – Alfio.

Koniec Seisony w Lublanie.

2/4 92.

Medyczkowski

Praga 1893. Winohrady.

15/9. Trubadur – Hr. Lůna
17/9. Farinelli – Waleroso.
19/9. Trubadur – Hr. Lůna.
21/9. Farinelli – Waleroso.
24/9. Dzwony z Cornewillu Hr. Henzyk.
6 27/9. Hubička – Tomeš.

Berno 1893.

30/9. Hubička – Tomeš.
3/10. Prodana nevěsta – Krušina.
5/10. Trubadur – Hr. Lůna.
12/10. Faust – Walentyn.
13/10. Hubička – Tomeš.
15/10. Prodana nevěsta – Krušina.
17/10. Faust – Walentyn.
19/10. Prodana nevěsta – Krušina.
21/10. Cavalleria rusticana – Alfio.
22/10. Prodana nevěsta – Krušina.
24/10. Cavalleria rusticana – Alfio.
30/10. Cavaleria rusticana – Alfio.
3/11. Hubička – Tomeš.
14 4/11. Prodana nevěsta – Krušina.

Berno 1893.

7/11. Traviata - Germond.
9/11. Prodana nevěsta - Krušina.
12/11. Hubička - Tomeš.
14/11. Traviata - Germond.
18/11. Marta - Notoryusz.
19/11. Dzwony z Cornevillu Mrgr: Henryk.
20/11. Dzwony z Corevillu " " "
22/11. Martha - Notoryusz.
27/11. Trubadur - Hrabia Luna.
1/12. Dalibor - Kr: Władysław.
2/12. Concert w Besedzie
4/12. Dalibor - Kr: Władysław.
9/12. Dalibor: Kr: Władysław.
12/12. Prodana nevěsta Krušina.
16/12. Carmen - Escamillo
18/12. Carmen - Escamillo.
25/12. Carmen - Escamillo.
26/12. Methusalem - Gaspard
28/12. Methusalem - Gaspard.
20 30/12. Farinelli - Kr: Alfons.

Berno 1894.

1/1. Prodana nevěsta - Krušina.
2/1. Methusalem - Gaspard.
7/1. Dalibor: Kr: Władysław:
9/1. Carmen - Escamillo.
11/1. Maskarní Ples - Renato (Benefiś) 150 fl.
17/1. Martha - Notaryusz.
19/1. Bal Maskowy - Renato
22/1. Bal Maskowy - Renato.
4/1. Prodana nevěsta - Krušina.
10/1. Počatek Romanu - Mudroch.
12/1. Počatek Romanu - Mudroch.
14/1. Počatek Romanu - Mudroch.
16/1. Faust - Walentyn.
18/1. Hubička - Tomeš.
21/1. Cavalleria rusticana - Alfio.
22/1. Baron Cygański: Hr: Homoney.
25/1. Baron Cygański: Hr: Homoney.
1/2. Počatek Romanu - Mudroch.
2/3. Hubička - Tomeš.
4/3. Prodana nevěsta - Krušina.
6/3. Cawalleria rusticana - Alfio.
8/3. Baron Cygański: Hr: Homoney.
23 10/3. Kouzelna Fletna - Imai.

Berno 1894.

11/3. Baron Cygański – Hr: Homonay.
13/3. Kouzelná fletna – Kpł: Imei.
14/3. Baron Cygański – Hr: Homonay.
15/3. Prodaná nevěsta – Krušina.

Chrudim 1894.

17/3. Prodaná nevěsta – Krušina.
18/3. Cygański Baron Hr: Homonay.
20/3. Hubička – Tomeš.
21/3. Methusalem – Gaspard.
25/3. Prodaná nevěsta – Krušina.
28/3. Kouzelna fletna – Imei
30/3. " " "
2/4. Maskarní Ples – Renato.
5/4. Dalibor – Hr: Władysław.
9/4. Carmen – Escamillo.
13/4 Faust – Walentyn.
17/4. Trubadur – Hr Luna.
18/4. Bujna krew. Szebesta.
19/4. Trawiata – Germond.
20/4. Donna Juanita – Gil Pol.
20 12/4. Faust – Walentyn.

Praga 1894. Winohrady.

22/4. Bujna krew – Szebesta.
23/4. " " "
25/4. " " "
26/4. Dzwony z Corneville. – Henryk.
3/5. Donna Juanita – Gil-pol.
4/5. Bujna krew – Szebesta.
7/5. Żebrawy Student – Oficer.
8/5. Żebrawy Student. Oficer.
10/5. Donna Juanita – Gilpol.
11/5. Maškarní Ples – Renato.
15/5. Hubička – Tomeš.
16/5. Boccacio – Nieznajomy.
17/5. Boccacio – Nieznajomy.
18/5. Bujna krew – Szebesta.
19/5. Żebrawy Student – Oficer.
20/5. Carmen – Escamillo.
24/5. Concert – Duet z Hubički.
28/5. Fernanda – Farinelli.
31/5. Boccacio – Nieznajomy.
7/6. Marta – Notaryusz.
9/6. Żebrawy Student Oficer.
10/6. Martha – Notaryusz
23 12/6. Trubadur – Luna. (Benefis 150 fl.

Praga 1894. Winohrady.

17/6.	Martha – Notaryusz.
6/7.	Hubička – Temes?
15/7.	Hůda Holka – Gigerlle
16/7.	" " " " "
17/7.	" " " " "
18/7.	" " " " "
19/7.	" " " " "
20/7.	" " " " "
21/7.	" " " " "
22/7.	" " " " "
23/7.	" " " " "
24/7.	" " " " "
25/7.	" " " " "
26/7.	" " " " "
27/7.	" " " " "
29/7.	Bandyci – Kapitan.
30/7.	Bandyci – Kapitan.
31/7.	Huda holka – Gigerle.
2/8.	" " " "
3/8.	" " " "
5/8.	Bandyci – Kapitan.
11/8.	Huda holka – Gigerle.
23 12/8.	" " " " " ".

Praga 1894. Vinhrady.

16/8.	Faůst - Walentyn.
17/8.	Hubička - Tomeš.
18/8.	Chůda holka - Gigerle.
19/8.	" " "
"	Faůst - Walentyn
21/8.	Chůda holka - Gigerle.
24/8.	" " "
26/8.	" " "
27/8.	" " "
30/8.	" " "
1/9.	" " "
2/9.	" " "
5/9.	" " "
6/9.	" " "
8/9.	" " "
9/9.	" " "
13/9.	Faust - Walentyn
21 15/9.	Chůda holka Gigerle
16/9.	Chuda holka Gigerle
19/9.	" " "
23/9.	" " "
24/9.	" " "
26/9.	Trubadůr - Hr. Lůna.
28/9.	Chuda holka Gigerle
29/9.	" " " " 7

Morawska Ostrawa 1894.

1/10. /: Praga:/ Chuda holka - Gigerle.
4/10. Prodana newěsta - Krušina.
6/10. Trubadur - Hr. Luna.
7/10. Prodana nevesta - Krušina.
" . Chuda holka - Gigerle.
8/10. Faust - Walentyn.
10/10. Chuda holka - Gigerle.
12/10. Hubička - Tomeš.
14/10. Chuda holka - Gigerle.
" " Žebrawy student Oficer.
16/10. Prodana nevěsta Krušina.
18/10. Žebravy student - Oficer.
20/10. Dalibor - Kr. Władysław
21/10. Boccacio - Niemojówny.

Berno 1894.

30/10. Prodana nevěsta - Krušina.
1/11. Žebravy student - Oficer.
3/11. Hubička - Tomeš.
4/11. Prodana nevěsta - Krušina.
8/11. Prodana nevěsta - Krušina.
11/11. Boccacio - Niemojówny.
12/11. " " " "

21

Berno 1894.

12/11. Faust – Walentyn
13/11. Bujna krew – Šebesta
14/11. Stradela – Bassi.
16/11. Żebrawy student – Oficer.
17/11. Boccacio – Nieznajomy.
18/11. Bujna krew – Šebesta.
" Hubička – Tomeš.
22/11. Stradella – Bassi.
24/11. Hubička – Tomeš.
25/11. Żebrawy student Oficer.
29/11. Dalibor – Kr. Władysław.
2/12. Prodana nevěsta – Krušina.
4/12. Dalibor – Kr. Władysław.
11/12. Bujna krew – Šebesta.
12/12. Dalibor – Kr. Władysław.
✡ 15/12. Šelma sedlak – Knižê
16/12. Chuda holka – Gigerle
20/12. Troubadour – Hr. Luna.
23/12. Prodana nevěsta – Krušina.
25/12. Šelma sedlak – Kniže.
26/12. Chuda holka – Gigerle.
27/12. Troubadour – Hr. Luna.
29/12. Chuda holka – Gigerle
30/12. " " " " 24

Brno 1895.

1/1. Boccacio - Nieznajomy.
2/1. Šelma sedlak - Kníže.
3/1. Chudá holka - Gigerle.
4/1. Hubička - Tomeš.
6/1. Šelma sedlak - Kníže.
8/1. Bujna krew - Šebesta.
9/1. Faust - Walentyn.
12/1. Dalibor - Kr. Władysław.
13/1. Chudá holka - Gigerle.
19/1. Carmen - Escamillo.
20/1. Carmen - Escamillo.
24/1. Čarostřelec - Kníže Ottokar.
26/1. Carmen - Escamillo.
27/1. Čarostřelec - Kníže Ottokar.
29/1. Čarostřelec - Kníže Ottokar.
30/1. Prodaná nevěsta - Krušina.
2/2. Dalibor - Kr. Władysław.
3/2. Chudá holka - Gigerle.
" " Cygański Baron - Homonai
4/2. Chudá holka - Gigerle
8/2. Baron cigański - Homonai
10/2. Baron cygański Homonai
12/2. Čarostřelec - K. Ottokar 23

Berno 1895.

13/2. Hubička - Tomeš.
19/2. Baron cygański Homonai.
20/2. Prodaná nevěsta Krušina.
24/2. Chudá polka - Gigerle.
27/2. Dalibor - Kr. Władysław.
28/2. Carmen - Escamillo.
1/3. Tvrdé Palice - Vavra.
2/3. Prodaná nevěsta - Krušina.
3/3. Selma Sedlák - Kníže.
10/3. Hubička - Tomeš.
12/3. Tvrdé Palice - Vawra.
15/3 Dalibor - Kr. Władysław.
19/3. Twrdé Palice - Vavra.
23/3. Lohengrin - Telramund
25/3. Lohengrin - Telramund.
27/3. Prodaná nevěsta - Krušina.
31/3. Cygański Baron - Homonai
1/4. Lohengrin - Telramund.
4/4. Lohengrin - Telramund
5/4 Tichá slech: Oldřich - 105 fl.
9/4. Carmen - Escamillo.
10/4. Trubadur - Hr. Luna
15/4. Prodaná nevěsta. Krušina.

Berno 1895.

19/4. Teharske slecht:- Hr Oldrzych
24/4. Tajemstí - Kalina.
25/4. Hubička - Tomeš.
27/4 Tajemstwi - Kalina.
28/4 Tajemstwi - Kalina.
30/4. Tajemstwi - Kalina.

Praha 1895 Vinohrady.

3/5. Bujna krew - Šebesta.
5/5. Chuda holka - Gigerle
6/5. " " " " " "
10/5. " " " " " "
12/5. " " " " " "
19/5. Boccacio - Nieznajómy "
2/6. Boccacio - Nieznajómy.
4/6. Boccacio - Nieznajómy.
13/6. Concert - aryaz Fausta.
28/6. Žebrawy Student Oficer.
1/7. Žebrawy student Oficer.
14/7 Chuda holka - Gigerle.
18/7 " " " "
19/7 Ernani - Don Carlos.

21.

Praga 1895. Vinohrady.

23/7. Martha - Notarz.
31/7 Ernani Don Carlos.
24/8. Faust - Walentyn. 45 fl.
✡ ✡ 31/8. Car a tesař. Car Petr I. 4

Moravska Ostrava 1895.

3/9. Prodana nevěsta - Krušina
4/9. Fausto - Walentyn.
6/9. Dalibor - Kr: Vladysław.
7/9. Baron cygański - Homonci
9/9. Ernani - Don Carlos
12/9. Carmen - Escamillo.
16/9. Car a tesarz - Petr I
19/9. Martha. - Notaryusz
21/9. Tajemství - Kalina
28/9. Čarostrelec - Kn: Ottocker.
30/9. Lohengrin - Telramund.

Berno 1895.

2/10. Prodana nevěsta - Krušina.
4/10. Hubička - Tomeš.
7/10. Prodana nevěsta Krušina.

14

Berno 1895.

8/10. Car a tesar - Petr I.
10/10. Tajemství - Kalina
12/10. Ernani - Don Carlos.
13/10. Prodaná nevěsta Krušina.
16/10. Car a tesař - Petr I.
25/10. Prodaná nevěsta po 100. !'
26/10. Tajemství - Kalina.
28/10. Prodaná - nevěsta - Krušina.
3/11. Chudá holka - Gigerle
4/11. Hubička - Tomeš.
6/11. Lohengrin Telramund
✡ 14/11. Wilhelm Tell - Tell.
19/11. Wilhelm Tell - Tell.
20/11. Chudá holka gigerle
" " Prodaná nevěsta Krušina.
23/11. Wilhelm Tell - Tell.
25/11. Ernani - Don Carlos.
27/11. Čarostřelec - Kníže Ottokar
29/11. Prodaná nevěsta - Krušina.
1/12. Wilhelm Tell - Tell.
4/12. Dalibor Hr: Vlad: Floryański j. g.
5/12. Lohengrin. Telram: " " "
6/12. Chudá holka - gigerle.
9/12. Trubadour - Hr: Luna

24

14/
11/
13/
20/
1/

3/
5/
7/
11/
1[illegible]
1[illegible]
15/
2[illegible]
2[illegible]
2[illegible]
3[illegible]
2/
5/
2/
9/
[illegible]

Berno 1895.

10/12. Bujna krew – Šebesta.
12/12. Tajemství – Kalina.
15/12. Baron cygański – Homonej
28/12. Dalibor – Kr. Władysław. – – –

Berno 1896.

3/1. Hubička – Tomeš.
5/1. Chuda holka – Gigerle.
7/1. Dalibor – Kr. Władysław.
14/1. Prodana nevěsta Krušina.
✡ 16/1. Picova dáma Kn: Jeledzki B.P. 95 zł.
18/1. Picova dáma " " "
19/1. Picova dama " " "
22/1. Cygański Baron Homonej
24/1. Carostrelec – Kn. Ottokar
27/1. Picova Dama Kn Jeledzky B.P. tak 150 zł
30/1. Picowa Dama Kn: Jeledzki.
2/2. Picova Dama. Kn Jeledzký
5/2. Wilhelm Tell. – Tell.
7/2. Dalibor Kr. Władysław.
9/2. Picowa dáma Kn: Jeledzky
13/2. Picowa dama Kn Jeledzký
16/2. Zebravy Student – Oficer.
17/2. Car a tesař – Petr I.

Berno 1896.

23/2. Hubička - Tomeš.
24/2. Pikowa dáma - Ks: Jeledzki.
1/3. Prodana nevěsta - Krušina.
3/3. Picowa dáma Ks: Jeledzki.
5/3. Žebravy student - Oficer.
6/3. Carmen - Escamillo.
9/3. Faust - Walentyn. Benefis 120 zl.
11/3. Picova dama - Ks: Jeledzki.
15/3. Picova dama - Ks: Jeledzki.
18/3. Faust - Walentyn.
✡ 21/3. Afrycanka - Neluško.
22/3. Afrycanka - Nelusko.
26/3. Afrykanka - Nelusko.
28/3. Prodana nevěsta. Krušina.

Spalato 1896.

6/4. Prodana nevěsta - Krušina.
7/4. Prodana nevesta - Krušina.
9/4. Troubadour - Hr Luna.
11/4. Wilhelm Tell - Tell.
14/4. Ernani - Don Carlos.
15/4. Wilhelm Tell. - Tell.
16/4. Hubička - Tomeš.

Biblio. Jura

Spalato 1896.

18/4. Picova dáma - Ks: Jeledzki.
19/4. Picova dáma - Ks: Jeledzki
20/4. Dalibor - Kr: Władysław.
21/4. Prodana nevěsta - Krušina.
22/4. Picova dáma - Ks: Jeledzki
24/4. Picowa dáma Ks: Jeledzki
25/4. Troubadour - Hr: Lůna.
28/4. Dalibor - Kr: Władysław.
30/4. Wilhelm Tell - Tell.
1/5. Dalibor - Kr: Władysław.
2/5. Lohengrin - Telramund.
3/5. Lohengrin - Telramůnd.
6/5. Dalibor - Kr: Władysław.
7/5. Picova dáma Ks: Jeledzki.
13/5. Dalibor - Kr: Władysław.
15/5. Prodana nevěsta - Krušina.
16/5. Lohengrin - Telramund
17/5. Picova dáma Ks: Jeledzky
21/5. Dalibor - Telramůnd.

---

18 22/5 96. Addio Spalato.

Marcel Fedyczkowski.

Praga 1896. Winohrady.

4/6. Concert - Duet z Hubičky.
7/6. Huda holka - gigerle.
8/6. Huda holka - gigerle
15/6. Žebravy student - Oficer.
23/6. Chuda holka - gigerle.
7/7. Prašti Švihaci - gigerle.
8/7. " " " " " "
10/7. " " " 8 " " "

18 16/7 96. odszedłem od Dyrektora. Pana Jana Pišteka. a przyjąłem Engagement do Lublany. jako Basista.

Lublana 1896.

6/10. Trubadur - Fernando.
10/10. Urch - Pengar.
16/10. Faust - Mefistos.
20/10. Faust Mefistos.
30/10. Gorenski Slavček - Strukeľ.
3/11. " " " " " "
7/11.
19/11. Rigoletto - Sparafučiu.
21/11. " " " " "

Lublana 1896.

27/11. Rigoletto.- Spafucio.
29/11. Faust - Mefistos.
3/12. Rigoletto - Sparafucio
13/12. Gorenski - Slavček - Strukiel.
17/12. Norma - Oroveso.
19/12. Norma - Oroveso.
26/12. Marnaryna Krou - Piffard.
27/12. Norma - Oroveso.
29/12. Rigoletto - Sparafucio.

1897.

16/1. Norma - Oroveso.
28/1. Ernani - Don Silva.
30/1. Ernani - Don Silva.
3/2. Ernani - Don Silva.
11/2. Rigoletto - Sparafucio.
23/2. Trubadur - Fernando.
5/3. Prodana - nevěsta Kecal. Benefiz 100 fl.
7/3. Ernani - Don Silva.
14/3. Rigoletto - Sparafucio. Celja!
16/3. Prodana nevesta - Kecal.
23/3. Fra Diavolo. Giàcomo.
27/3. " " " " "
30/3. " " " " " Koi Leiony

Lublana 1897.

7/10. Carmen - Zuniga.
9/10. Carmen - Zuniga.
15/10. Rygoletto - Sparafucilo.
19/10.
21/10. "Doktor Klaus" - Trdič.
29/10. La Traviata - Baron Dupfol.
3/11. " " " " "
9/11. " " " " "
16/11. Fra Diavolo -
18/11. Carmen - Zuniga.
20/11. Fra Diavolo - Giacomo
26/11. Bal Maskowy - Samuel
30/11. Bal Maskowy Samuel
4/12. La Traviata - Baron Dupfol.
10/12. Trubadur - Fernando.
12/12. Fra Diavolo - Giacomo.
16/12. Bal Maskowy - Samuel.
26/12. Trubadur - Ferdando.
✡ 30/12. Halka - Stolnik.
1/1.

1898.

1/1. Halka - Stolnik.
6/1. Traviata Br. Dupfol.
11/1. Halka - Stolnik.

Lublana 1898.

18/1 Ernani – Don Silva.
25/1. Halka – Stolnik.
2/2. Norma – Oroveso.
8/2. Norma – Oroveso.
+ [illegible] Traviata, Br. Duphol.
[illegible]/2. Vesele žene – Falstaff.
24/2. Veslele žene – Falstaff.
7/3. V Vodnjaku – Jurčyk.
4/3. V Vodnjaku – Jurčyk.
8/3. Vesele žene – Falstaff.
10/3. V Vodnjaku – Jurčyk
29/3. Rigaletto – Sparfucio.
~~26/3. Noclleg w Granadzie – Amrosio.~~
31/3 Rigoletto – Sparafucio.

1
29. 27. w kam

1898.

2
3 29/9 aida – Ramfis.
4 2/10 aida – Ramfis.
5 4/10 aida – Ramfis.
6 9/10 aida – Ramfis
7 11/10 Čarobne gosli – Matić.
8 27/10 Martha – Plunket 2/100 Feda
9 29/10 Martha – Plunket
10

Micheyida.

Lublana 1898.

11 4/11. Aida - Ramfis.
12 10/11 Klarica - Kapitan
13 8/11 Klarica - Kapitan
14 12/11 Vojna v miru France
15 15/11 "Halka" - Stolnik.
16 18/11 "Halka" Stolnik.
17 20/11. Klarica - Kapitan
18 24/11 Troubadour - Fernando
20 26/11 Martha - Plumkett

21 2/12 Ernani - Don Silva
22 4/12 Ernani - Don Silva
23 6/12. Ernani - Don Silva
24 10/12 Traviata - Baron Dapfol.
25 13/12 Omikancy - Prof Dürnbach
26 21/12 Trubadour - Fernando.
27 26/12 Martha - Plumket
28 30/12 Aida - Ramfis.

1899.?

29 1/1. Traviata - Br Dupfol
30 3/1. Józef w Egipcie - Faraon.
31 6/1. Józef v Egiptu - Faraon
32 15/1. Razbojniki - Schwarz
33 19/1. Lohengrin - Kral Heinrich

Lublana 1899.

34 24/1. Lohengrin – Kral Henryk
35 27/1. Lohengrin – Kral Henryk
36 31/1. Lohengrin – Kral Henryk

37 2/2. Jozef Egipski – Faraon
38 4/2. ~~Aida~~ – Ramfis.
39 7/2. Rokovnjači – Mer Gavrič
40 12/2. " " "
41 18/2. Lohengrin – Král Henryk
42 21/2. Fra diavolo – giacomo
43 26/2. Fra diavolo – giakomo
44 28/2. Aida – Ramfis.

45 4/3 Faust – Mefistofeles. Ben. 150 fl
46 10/3 Trubadur – Fernando.
47 12/3. Rokovnjači – Jedrt Gavrič
48 16/3. Rokovnjači – Jedrt Gavrič.
49 21/3. Presirnov Dom – Lihar
50 26/3 za pravdo in serce – Gregorjan.
51. 3/4. " " "

Badi zdrava Bêla
Ljubljana!
18 1/8 99.
Mfedyczkowski.

31

4.3.5 7. 9 6. Hořovice. 1899.

5/8 Prodana nev. Hecal. 10
8/8 " " " 10

Zbraslav

10/8 Prodana nev. Hecal 10
11/8 "V Studni" - Janek 10
18/8 Trubadur - Lůna 5
27/8 Čarovny zamek Hrabě 5
30/8 Prodana nev. Hecal.
4/9.

Brandejs n. L.

6/9. Zakletý zamek Hrabě. 5
8/9. Trobadour Hr Lůna. 5
9/9. Prodana nev. Hecal. 5
10/9. " 5
11/9. V Studni Janek 5

Novy Budzov.

14/9. Zakletý zamek Hrabě 5.
19/9 V studni Janek 16/9 5.
25/9 Zakletý zamek Hrabě 19/9 5.
27/9 Čarostřelec - Gaspard 5.
5. 30/9 5.

7454 II

Jakób Fedyczkowski ur. w roku 1857. - 2 lutego we Lwowie, był synem przemysłowca którego ojciec z powodu wojny Włoskiej w roku 1859 został powołany do stawienia czoła nieprzyjacielowi. - Po ukończeniu takowej kiedy powrócił zapadł na długoletnią chorobę (febrę), której nabawił się będąc w szeregach obrońców ojczyzny. - Ta go trapiąc przez całe 7 lat złamała fizycznie i materjalnie uczyniwszy go niezdolnym do pracy. Matka utrzymywała swoją pracą (: szyciem bielizny :) jak mogła ale i jej siły przez nadmiar pracy i troski zostały wyczerpane tak że w roku 1868 zakończyła swą doczesną egzystencję na tym padole płaczu i też przenosząc się do wieczności pozostawiając dwoje dzieci na opatrzności Boskiej.

Dziewczynką zaopiekowali się zamożni bezdzietni małżonkowie (: wziąwszy ją za swoją :), a 11-to letniego chłopca nie było komu wziąć i zaopiekować się nim należycie, tak że biedactwo musiało szukać pracy i poszło do praktyki do zawodu stolarskiego i zaczęło swoją pracę u bardzo biednego nie majstra, lecz tak zwanego fuszera za rogatką Zamarstynowską, który wyrabiał tylko ramy turkowe do obrazów jarmarcznych. - Po dwóch latach pra-

cy, chłodu i głodu, - sam pryncypał już dalej nie mógł wykonywać swych ram zwinąwszy swą pracownię, a jako dobry wyzwolony robotnik /: czeladnik :/ wstąpił do pracy w tym czasie do pierwszej fabryki stolarskiej we Lwowie Jana Smutnego /: było to w roku 1870 :/ wziąwszy go ze sobą, cóż to za radość była dla malca! - gdyż się biedactwo dostało tak wysoko! - z za rogatki do pierwszorzędnej fabryki gdzie pracowało przeszło sto ludzi, najwytworniejszych rękodziel-ników mogących służyć wzorem dla pisarzy literatów, a mia-nowicie dużo było powstańców z roku 31 i 63, to też war-to było posłuchać ich dysput na tle wypadków histo-ryczno-narodowych. - I tam to mały chłopczyna zaczął poznawać świat, a robotnicy tak go lubie-li jak swoje dziecko, co go tembardziej zachęcało do wytrwałej pracy, a mając w liczbie swych kierowników kilka prawdziwych artystów, zaczął się malec na nich wzorować, zdwajając się gorliwość, aby mógł tylko wybić się nad innych. - A głównie był lubiany przez nie-jakiego Władysława Uziębłę który wykonywał w tym cza-sie bibliotekę na wystawę Wiedeńską /1873 r./, który miał bardzo piękny głos basowy i śpiewał w tym czasie w chórze rękodzielniczem słowiańskiem „Gwiazda" -.

Malec skorzystał z tego i prawie na wszystkie przedstawienia zaczął uczęszczać mając wstęp wolny, a jak mógł tylko zaoszczędzić kilka groszaków, - to go miałeś i w teatrze. - Pierwszą sztuką na której był, był „Twardowski na Krzemionkach", drugą rzeczą była Halka i t. p., tak że prawie każdą swobodną chwilę spożytkowywał tylko dla pokarmu swego umysłu, praca zaś jego fizyczna płynęła miarowym prądem, - a że chłopak okazywał dość sporą dozę sprytu, zaczęto nim się posiłkować w załatwianiu przeróżnych interesów na mieście, malec początkowo i to spełniał z ochotą, lecz widząc że czas mu jedynie tylko przechodzi na posyłkach, - pomyślał sobie, że to częste odrywanie od jego zawodu na dobre wyjść mu nie może. - Więc tedy pewnego dnia zwrócił się do swego majstra Smutnego z prośbą, aby go zwolnił dla poszukania jakiegoś innego miejsca, gdzieby mógł się jedynie tylko oddać swemu obranemu zawodowi, celem wydoskonalenia się na lepszym życie. - Majster jego na to mu odrzekł: że go zwolni jeżeli znajdzie sobie odpowiednie miejsce, chłopak zaczął się krzątać za zdobyciem takowego, co mu się w zupełności udało. - W owym czasie we Lwowie był znany i słynny zakład stolarski niejakiego Adama Kubika, - do którego to malec ośmielił się udać, ten mu wprawdzie na razie dla braku miejsca odmówił, lecz ponieważ chłopak

przypadł mu do gustu, więc wbrew swej ustanowionej cyfry praktykantów przyrzekł go przyjąć. – Kiedy malec wrócił z tą wiadomością do swego majstra Smulskiego i opowiedział mu o wszystkiem, ten chętnie się zgodził ponieważ wiedział że go oddaje w odpowiednie ręce. – W tym oto zakładzie chłopak ukończył swą praktykę, otrzymawszy celujące świadectwa ze szkoły przemysłowej. – Teraz będąc już wypisanym na czeladnika zaczął się tembardziej zajmować sztuką, ponieważ materjalnie lepiej stanął. – W rozwoju jego ducha stanęła jeszcze i ta sprzyjająca okoliczność, – że przyjęto go na członka do Stowarzyszenia Katolickiego – rękodzielników „Skała", gdzie młodzieniec zaczął śpiewać w miejscowym chórze głosem barytonowym pod batutą Wajnowskiego, śpiewaka II^go rzędnych partyi a zarazem korrepetytora solistów w teatrze hrabiego Skarbka. – Ten zaś dyrektor Wajnowski zaczął na jego głos zwracać baczniejszą uwagę okazując mu wiele względów, aż raz jednego zaciągnął go do dyrektora ś. p. Stanisława Dobrzańskiego, aby go ten posłuchał. – Próbę przeprowadził wówczas Henryk Jarecki, – a dyrektor Dobrzański słysząc jego piękny głos barytonowy, – wyraził się do śpiewaków także podówczas zebranych, a to mi głos barytonowy, – na co Jarecki uśmiechnął się

skinąwszy potwierdzającego głową,- co również potwierdzili i inni szumnem brawem,- domawiając słowa:- taki młody, a ma już tak rozwinięty głos!- Po ukończeniu próby dyrektor Dobrzański poprosił Wojnarskiego aby go zaprowadził do kancelaryi teatralnej, że tam zaraz przyjdzie,- przyszedłszy zaczął się wypytywać młodzieńca o stosunki osobiste i na początek ofiarował mu zaraz gażę 25 zł. reńskich, a ponieważ on już wtedy zarabiał 50 zł. więc odmówił dyrektorowi i tem skończyła się jego wyzita.- Młodzieniec pracował sobie szczęśliwie, śpiewał i grywał w teatrach amatorskich, a pierwszym jego występem była rola Kajcia w komedyi jedno-aktowej Stanisława Dobrzańskiego, pod reżyseryą Adolfa Kiermana rugsfürera 30 p.p. wówczas,- a później bardzo cenionego artystę śpiewaka sceny Polskiej w teatrze Hr. Skarbka, było to w roku 1875,-25 listopada. W tej roli młodzieniec zrobił się tak popularnym, że inaczej go nie nazywano w towarzystwie jak tylko „Kajcio."- Później było uroczyste nabożeństwo w kościele Sgo Mikołaja na którem to nabożeństwie śpiewał chór Lutni, ponieważ proboszcz Odelkiewicz był prezesem jako zarazem i założycielem,- więc przypadło młodemu śpiewakowi Fedyczkowskiemu w udziale zaśpiewać solo Agnus Dei (Gounoda) które to zaśpiewał

bardzo dobrze za co ks. Odelkiewicz osobiście mu podziękował i zarazem ze wszystkiemi został zaproszony do ks. na poczęstunek. - Podczas śniadania wygłoszono kilka toastów między któremi jeden przypadł naszemu bohaterowi wygłoszony przez ks. Proboszcza kończący się temi złotemi słowy: „Ładnie śpiewa nasz biały bas, lecz on niedługo pozostanie z nami, bo go wezmą do teatru od nas. - Lecz niestety były to przedwczesne powinszowania i życzenia składane na cześć naszego śpiewaka, bo oto po pół roku wzięty został do wojska i wszystkie marzenia pierzchły jak sen złoty. - W trzecim roku swej służby wojskowej zapoznaje on się z niejaką panną Maryą Stauder, która przyjechała do Lwowa z rodziną swego wuja, i po wyjściu z wojska pojmuje ją za małżonkę, prowadząc na swoją rękę obrane rzemiosło, roboty miał sporo co łatwo mu przychodziło ponieważ był znany jako dobry rzemieślnik. - Po dwóch latach wynajął sobie lokal przy ul. 3 maja w domu Pawlikowskiego ojca obecnego dyrektora teatru we Lwowie, zatrudniając u siebie 10 ludzi, lecz w wolnych chwilach od pracy nie przestawał oddawać się śpiewu, pomagając śpiewać w chórze towarzystwa Lutnia, a przy pracy zupełnie bezwiednie sobie śpiewał arye z oper które słyszał w teatrze W domu tym mieszkał niejaki doktór Grzegorz Zieliński,

którego małżonka będąc bardzo muzykalną zwróciła uwagę na jego głos i do tego stopnia zaintrygowaną została; że pewnego dnia zaprosiwszy do siebie poprosiła go o zaśpiewanie czego przy fortepianie. – Młodzian zaśpiewał aryę z Trubadura czem zrobił wielki sukces, tak że państwo Zębiccy nie mieli słów pochwały, zachęcając go aby się zabrał na serjo za swój głos, – powiadając mu że z głosem daleko lepiej stanie niż prowadząc swoje obecne rzemiosło, które naówczas mówiąc wcale nie-ile mu zaczęło prosperować. – Siada do biórka, pisze list do ś.p. b. dyrektora Karola Mikulego, – a drugi do Walerego Wysockiego znakomitego nauczyciela śpiewu Towarzystwa muzycznego we Lwowie, – polecając niezwykły materjał wokalny ich pieczy, (było to latem w roku 1882:). – Pan dyrektor Mikuli po uprzednim wypróbowaniu jego głosu, – przyjął go na kurs śpiewu solowego i początki fortepianu bezpłatnie. – W tym czasie w towarzystwie muzycznem nastąpiła zmiana: – w miejsce Wysockiego objął kierunek solowego śpiewu Franciszek Gerbicz słynny tenorzysta teatrów niemieckich i Lwowskiego, będącego pod dyrekcyą Adama Miłaszewskiego, – nauczyciela takich śpiewaków i śpiewaczek jak Arklowa, Florjański i wiele innych. – Otóż ten to Gerbicz zajął się p. Fedyczkowskim

po ojcowsku pracując z nim forsownie prowadząc naukę jaknajzdrobnialej, – a sam dyrektor Mikuli również bardzo często zaczął nawiedzać godziny pracy p. F. służąc jemu radą i wskazówkami swemi, co tem bardziej go jeszcze pchało do nieustannej pracy. Widząc że jest wzięty w takie dwa skrzydła opiekuńcze, młodzian zaczął mężnieć na duchu i sile, że do czegoś się przyda. W niezadługi czas przypadł koncert Tow. muz., a program na dwa dni przed koncertem musiał uledz zmianie ponieważ jakaś śpiewaczka odmówiła wzięcia udziału z powodu słabości, – wskutek czego prof. Gerbicz był w wielkim kłopocie i w tym oto stanie wpada do Fedyczkowskiego z zapytaniem: czy on niema co gotowego, aby mógł nim zapełnić program, ten na razie nie mogąc się opanować ze wzruszenia które nim go ogarnęło, z powodu tak energicznego ataku profesorskiego, wyciąga drżącą ręką nuty jakie posiadał w domu. – Gerbicz wybiera aryę z Halki (Janusza) i Czarny krzyżyk Moniuszki, siada do fortepianu, który też już był ozdobą lokalu Fedyczkowskiego, i każe mu śpiewać –

Po odśpiewaniu pieśni, p. Gerbicz wciąga takowe do notesu, powiadając: „bardzo dobrze pan śpiewa, ale o 5 mamy lekcję więc proszę przynieść te nutę ze sobą to przejdziemy je jeszcze raz dla lepszej pewności. – Na lekcję znów przyszedł dyr. Mikuli bardzo pochwalił odśpiewane pieśni życząc powodzenia w pierwszym kroku – Można sobie wyobrazić radość, który nazajutrz wychodzi Fedyczkowski na miasto i czyta ogłoszenie koncertu w którym widnieje jego nazwisko, niechcąc własnym oczom dać wiary, lecz pomyślał sobie: Ha widocznie taka wola Nieba! – Koncert wypadł nadspodziewanie dobrze, – krytyka pochwaliła naszego młodego adepta, zachęcając do wytrwałej pracy zarazem – W połowie zimy roku 1883. otrzymał dyrekcyę ś.p. Jan Dobrzański, który założył szkołę operową, w której nauczycielem został Gerbicz, a jako uczeń tegoż ostatniego został zaliczony w poczet uczni utworzonej szkoły, mając za kolegów: Kohmana /: Florjańskiego :/, Fontana i Arklowa. – Kiedy po kilku miesiącach zażądał dyr. Dobrzański, aby nauczyciele się zaprezentowali ze swoimi uczniami, co miało miejsce w jego loka-

la przy całej komisyi teatralnej. Gdy przyszła kolej na p. F. i ten zaśpiewał z bravurą partyę Janusza, to znów posypały się pochwały na cześć młodego śpiewaka, a dyrektor prosił go aby nazajutrz przyszedł do Redakcyi Gazety Narodowej, której był redaktorem i właścicielem. — Kiedy przyszedł p. F. do redakcyi, przyjął go dyrektor nader uprzejmie i mówi do niego temi słowy: Mój kochany, podoba mi się twój głos bardzo, ucz się pilnie i pracuj, możesz zostać śpiewakiem, — ale do opery jeszcze daleko, bo będzie dopiero w jesieni, a od pierwszego maja odbieram teatr i nie mam wcale żadnych mebli scenicznych, a powiedziano mi że jesteś bardzo zdolny majster i że się z tego najlepiej potrafisz wywiązać więc proszę cię zrób mi na pierwsze przedstawienie Balladyny gotycki złoty garnitór, — na co masz a conto 200 zł. i marsz do roboty, bo ja jadę do Wiednia za Garderobą — Kiedy Fedyczkowski skończył obstalunek ku wielkiemu zadowoleniu dyrektora, ten mu w tej chwili powierzył pierwszą partyjkę żebraka w operetce „Boccacio" a było to w roku 1883 pierwszego maja,

z której się bardzo dobrze jak na początek wywiązał i będąc oszołomiony szczęściem jakie go spotkało zapomniał zupełnie zapytać się dyrektora na jakich warunkach go angażuje. - Nadszedł dzień wypłady gaży personelowi teatralnemu, no więc i nasz młody śpiewak uzbroiwszy się w odwagę rusza w podróż do kasy, - aż tu masz. - zostaje jakby piorunem rażony słowami kasyera; - że on o niczem nie wie i że dla niego niema gaży, ale młodzian nie dając za wygraną puszcza się do dyrektora, ten odparł. - masz słuszność! - prawda zapomniałem, ale bo widzisz mój kochany jestem tak bardzo zajęty. - Przyjdź do mnie wieczorem, muszę się pierwiej porozumieć z p. Jareckim względem ciebie. - W ten wieczór był dyrektor bardzo zajęty, - tak że niemożliwe było się dostać do niego i całą tą sprawę musiał odłożyć do następnego dnia. Kiedy nazajutrz przyszedł na próbę, wnet znaleźli się usłużni przyjaciele teatralni i powiadają że przyznano mu 15 zł. - Co się z nim działo to tylko Bogu wiadomo, nie mogąc w rozgoryczeniu przyjść do słowa, leczy prawie że nadludzkim wysiłkiem opanował przykre swe uczucie i wyszedł na ganek dla zaczerpnięcia świeżego powietrza w swą zbolałą duszę. - Trzeba bezradności. a tu zjawia się jak by na

komendę sam dyrektor i jednocześnie zapytuje? Co ty tu robisz w takiej zamyślonej pozie? - a ten bez ogródek opowiada mu co słyszał od kolegów. - Kiedy skończył swoją spowiedź, - dyr. go poklepał po ramieniu powiadając że to nie prawda, ponieważ ofiarował mu 30 zł. dodając słowa: „sądzę że na początek będziesz miał dosyć, a w miarę pracy będę ci podwyższał, lecz teraz Bóg mi świadkiem, że więcej ci dać nie mogę, - przemówił w tych takich ciepłych słowach że nasz bohater w tej chwili zapomniał o przykrem przed chwilą zajściu podziękowawszy z uśmiechem na twarzy dyrektorowi. - Wtem zaczęło go wołać na salę, że ma śpiewać powierzoną mu większą partyję Greka Oberżysty w Podróży po Afryce" - na co dyrektor rzekł: no ruszaj bracie w bój i śmiało postaw osobo!!! - Po wystawieniu tejże operetki w Krakowie, na początku drugiego aktu przyszedł dyr. Dobrzański do garderoby Jarosława Wieniązka, który wobec wszystkich oznajmił, że dyr. bardzo z niego zadowolony i nadal prócz gaży przyrzeka mu jeszcze galdena honoracyi za każdą partyję. - Reżyserem podówczas w operetce był Skalski który go również bardzo polubiał, ponieważ głos Fedyczkowskiego, wymowa i postawa nadawały się do wszelkiego rodzaju ról i rólek. -

Kiedy powrócono z operetą do Lwowa, otrzy p. Fedycz. partję
pierwszorzędną Guślarza w Dziadach, którą odśpiewał, jak
również i oddeklamował bardzo dobrze.. Nastała opera
i prawie w każdej operze obsadzany w małych partjach śpie-
wał i dalej się uczył u Gerbicza. Na drugi rok znów
operetka wyjechała do Krakowa i tam dano „Dziadów"
(Widma) a jeden z krytyków, przyjaciel pewnego śpiewa-
ka operetkowego który parę miesięcy temu został zaangażowa-
ny, a mimo wielkiej rutyny aktorskiej i muzykalności
nie posiadał głosu takiego jak Fedyczkowski, ale za to
dobre plecy. I ten postarał się o to aby jak najmniej
korzystną recenzję otrzymał Fedyczkowski, więc kiedy
odśpiewał Guślarza chłoszcze go w pismach; następnie
miał śpiewać Walentyna w Fauście którego umiał do-
skonale, ale klice przeciwnika to się nie podobało,
wpłynęli na kapelm. Jareckiego aby Fedyczkowski nie
śpiewał wkładki i że będzie śpiewał tylko partję,
na co Fedyczkowski odpowiedział: - że partję doskonale umie
lecz bez arji partyi nie śpiewa Walentyna. To było swoj-
nie na rękę przeciwnikowi wraz z jego kliką i on to w miej-
sce Fedyczkowskiego stanął i śpiewał takową, ku wielkiej
radości swych zwolenników. - Fedyczkowski tem sobie zaszko-

dził i zaczęło na niego już krzywem okiem patrzeć, a ku wielkie-
mu jego nieszczęściu nie było tego lata dyr. Jana Dobrzań-
skiego w Krakowie, który na pewno nie dopuścił by do ta-
kiej niesprawiedliwości. – Po skończonym sezonie w Kra-
kowie powrócono do Lwowa i w kilka dni po powrocie spotyka
ka go dyr. Jarecki na schodach i oznajmia iż polecono mu
z dyrekcji, aby zakomunikował jemu że ma śpiewać chóry,
bo solistów na drugorzędne partje jest aż 4ch a w chórze nie-
ma komu śpiewać. – Komunikując tą smutną nowinę do-
dał: Niech Pan się zastanowi nad tem i mnie da odpowiedź.
Można sobie wyobrazić co się działo w duszy biedaka, lecz
cóż miał robić? Niestety, musiał się zgodzić na to, po-
nieważ ludzi swoich porozpraszał, narzędzia sprzedał i klijen-
telę odstręczył; tak że miał położenie bez wyjścia. – Dla
tych to powyższych powodów musiał się chcąc nie chcąc
zgodzić na diktum dyr. Jareckiego. Lecz pomimo
zgody, nie mógł ścierpieć tego i wybrał się do dyrektora Dob-
rzańskiego z wynurzeniem swego bólu i żalu, aby się poskar-
żyć na niesprawiedliwość jaka go spotkała. – Wysłuchawszy dr
dyr. przedstawił mu obraz swego położenia, nie tając najskryt-
szej rany swej duszy i bez ogródek cały ogrom swego ża-
lu i bólu zaczął jemu wypowiadać. – Dyr. Dobrzański

wysłuchawszy go odrzekł: Mój kochany nie byłem tam z
wami, to nie mogę mówić ni za, ni przeciw, ale powiedziano
mi żeś się awanturował; ja tam wielkiej wagi nie przywiązuję
do tych słów, czego masz najlepszy dowód że się słuchałem cierpli-
wie i nie jestem wcale źle dla ciebie usposobiony. Kie-
dy Fedyczkowski usłyszał to: ~~więc~~ sądził że audencja
się skończyła, więc powstawszy zabierał się do odejścia,
lecz dyr. Dobrzański go powstrzymał mówiąc: Sło-
wa; ale bo widzisz Bóg mi świadkiem że nie chcę cię skrzyw-
dzić, na dowód czego dodaję ci 5 zł.; tak że będziesz miał
35 zł. mies. gaży i 1 zł. honoracyi, przecież to nie jest
tak źle! Uspokój się, pracuj, a z czasem wyrobisz
się i będziesz mógł dobrze stanąć. Uspokoiwszy się
trochę Fedyczkowski wyszedł od dyrektora z moc-
nem postanowieniem, że nie da się zgnębić i że mu-
si zwyciężyć swych przeciwników, co też rzeczywiście
po wielu trudach udało mu się. - Nie ustając
w pracy, prawie zdwajającą ochotą zaczął dalej praco-
wać pod kierunkiem prof. Gerbicza, bo dyr. Mikuli
udzielił mu i nadal bezpłatnej nauki śpiewu so-
lowego w Towarzystwie muzycznem. Pracował te-
raz nad siły, aby tylko mógł dopiąć swego celu i

dla zasilenia swej kasy zaczął jeszcze przyjmować roboty rzeźbiarskie w drzewie, tak że w ten sposób złożył sobie 200 zł. gotówki nosząc się z zamiarem wyjechania do Warszawy, dla przekonania się czy da się z jego głosu co zrobić. – Przypadek chciał że przybył do Lwowa dezerter rossyjski, niejaki Stanisław Lasocki który był kilka lat w chórze opery Warszawskiej, i został zaangażowany do naszej Lwowskiej opery. Fedyczkowski zaprzyjaźnił się bardzo z nim, żyjąc jak z bratem, a ten ponieważ był bardzo muzykalny zaczął Fedyczkowskiemu pomagać w pracy służąc mu za akompaniatora w partjach operowych i zarazem zaczął go namawiać do wyjazdu do Warszawy, – że tam jest stała opera i że tam będzie można łatwo otrzymać miejsce na 2go barytona i nawet go odpowiednio przygotował do próby. Kiedy operetka podczas wakacyj zawitała znów do Krakowa, – w parę tygodni przyjechała żona Lasockiego, której to przedstawiwszy Fedyczkowskiego, wspomniał jej o ich zamierzonym planie. Ta przytaknęła że bardzo dobra myśl i odpowiednia chwila obecna ponieważ wakują aż dwa miejsca: jedno po Wierzbickim, a drugie po Rutkowskim, który ma wieczną chrypkę w głosie. –

Fedyczkowski uradowany tą wiadomością zaczął się szykować do drogi, - bo Lasocka miała wracać do Warszawy za parę dni ponieważ była tam tancerką. No i jednego pięknego dnia pojechali Lasocka i Fedyczkowski z żoną do Warszawy. - Ta po przyjeździe ulokowawszy ich w hotelu zakrzątnęła się zaraz w podjętej sprawie, - a już na drugi dzień przybiegła do nich uradowana z dobrą nowiną, - że była u prezesa Gudowskiego, przedstawiła go w jaknajlepszym świetle, i że ten naznaczył mu już jutro próbę, bo pojutrze prezes Gudowski wyjeżdża, - więc chce pana usłyszeć, bo inaczej musiałby pan czekać aż do 1go września jak powróci z urlopu - Usłyszawszy te słowa wielce się ucieszył że tak jakoś gładko idzie i następnego dnia udał się na próbę. - Przyszedłszy zastał już całą komisję w komplecie wraz sekretarzem urzędnym p. Volandtem, wnet zjawił się kapelmistrz Krozer i zaczęła się próba z opery Bal maskowy. P. Fedyczkowski śpiewał takową z całem zapałem, tak że po skończonej próbie przystąpili do niego reżyser i p. Mataszyński i Münheimer do niego, winszując mu że się bardzo dobrze śpiewał i że posiada bardzo ładny głos, lecz cóż mu

z tego przyszło? - ot absolutnie nic! - bo na tej próbie wszystko się skończyło i pozostawiono go bez żadnej wiadomości o rezultacie próby. Lecz pani Lasocka nie dając za wygraną biegnie do kancelaryi, aby się dowiedzieć jak rzeczy stoją i dowiaduje się że dyrekcja zawarła kontrakt z Aleksandrowiczem, a Rutkowski po którym miało wakować miejsce pozostaje nadal, - więc usłyszawszy to zmartwił się niezmiernie, no ale cóż mu wypadło czynić? - musiał się z powrotem zabrać do rzemiosła i czekać odpowiedniej chwili. - Otrzymawszy w krótkim czasie zajęcie u rzeźbiarza na Nowym Świecie w domu gdzie się mieścił teatr Wodewil u niejakiego Jaworskiego, zarabiając wcale nieźle. - W drugim miesiącu swej pracy spotkał Fedyczkowski przypadkowo na ulicy swego znajomego ze Lwowa, który był w teatrze małym członkiem orkiestry, po serdecznem przywitaniu się i wymianie słów, ten komunikuje że wakuje miejsce po Zegarkowskim na małe partje i chór, nadmieniając że z kandydatów mu wiadomych miałby Fedyczkowski najwięcej szans utrzymania się, radząc mu aby niezwłocz

nie udał się do niejakiego Elsznica zajmującego posadę bibliotekarza, który był długie lata we Lwowie i lubi bardzo Lwowiaków i że ten napewno mu dopomoże i poprze w podjętej sprawie; i kończąc te słowa powiada: „przyjdzcie jutro o 9 pod teatr Wielki to was przedstawię, może to jakoś będzie. Nazajutrz kiedy przyszedł i został przedstawiony mu, ten go tak serdecznie przywitał że aż otucha w serce jego wpłynęła i przytem słowa wyrzeczone przez p. Elsznica również podnieciły go, ponieważ był na poprzedniej próbie jego i powiedział mu: „Wie pan ja zaraz po próbie chciałem się z panem widzieć, lecz pan mi gdzieś zniknął i sądziłem żeś pan wyjechał znów z Warszawy z powrotem znów do Lwowa, ale kiedy pana widzę to się bardzo cieszę i będziemy razem z kolegą się starali aby panu dopomódz i z temi słowy wybiega do kancelaryi zapisuje go i Fedyczkowski po szczęśliwej próbie zostaje przyjętym do chóru, lecz tylko był próbę bez gaży, – czekając na konkurs który miał się odbyć. – Nareszcie nastąpił ten upragniony dzień, stanęło ich 4^{ch} kandydatów do

zapowiedzianego konkursu, ubiegając się o posadę 240 rb. – Próbę przeprowadził kapelmistrz Rzebiczek, który po kolei p. F. zwrócił się do prezesa ze słowami: „Herr Hofrath das ist eine wunderbare Stimme". Po skończonej próbie pan Fedyczkowski czuł się tak nie dobrze, że musiał się w tej chwili udać do domu i położyć do łóżka w którym przeleżał 14 dni na żółtaczkę wskutek tłumionych wzruszeń. Po upłynięciu tych dni, zjawia się woźny z dyrekcyi wręczając p. F. kontrakt i dobre los zrządził że choć w tak smutnej chwili promień słońca ogrzał jego zbolałą duszę doznanemi zawodami, bo to posłużyło do zupełnego jego wyzdrowienia. Po przyjściu do zdrowia zaczął Fedyczkowski regularnie uczęszczać na próby, było to w roku 1886 – 8 listopada. W krótkim czasie otrzymał partję solową w Gioćondzie po Zegarkowskim (księdza) z której się wywiązał bardzo dobrze i odrazu zjednał sobie sympatję pp. reżyserów, otrzymując po Zegarkowskim wszystkie partje za które mu przyznano po 1 rb. honoraryum, lecz gaża pozostała w pierwotnym stosunku t. j. 20 rb. mies. Tymczasem zżył się już ze wszystkiemi, a reżyser ś. p. Małuszyński formalnie go pokochał jak swego

syna, prócz tego ostatniego lubiał go bardzo jeszcze Myszuga który mu udzielał lekcyi śpiewu, ustawiając jego głos podług swej metody. Szczęśliwy zbieg okoliczności sprowadził że nawet i sam prezes Gudowski zainteresował się nim żywiej, a było to tak; - Dawali Hugenottów gdzie F. otrzymał partyjkę nocnego stróża i trzeba tego szczęścia że prezes znalazł się w tym trakcie za kulisami, a usłyszawszy nie znany sobie głos, zwrócił się z zapytaniem do śpiewaka Sejdemana, zapytując go, kto to śpiewa teraz na scenie? - Pan Seideman powiada: - Jest to ten młody Lwowianin, mający bardzo ładny głos i przy tem jest pracowity i sumienny człowiek. Więc tedy, kiedy Fedyczkowskiemu rola nakazywała wyjście za tę samą kulisę w której stał Prezes, - Gudowski z nienacka klepnął go w ramię; ten niespodziewając się tego, prawie że z gniewną miną obrócił się, aż mu prawie oddech w piersiach zamarł, spostrzegawszy że to sam prezes pozwolił sobie na taką poufałość. Więc wyprostowawszy się jak żołnierz przed generałem stanął, a ten przemówił do niego temi słowy:

Masz pan bardzo ładny głos! – a przy tem słyszę dobrze ciocie o pańskiej pracowitości, więc proszę nadal pozostać takim, to na pierwszego będzie podwyżka. I rzeczywiście prezes dotrzymał słowa, bo na pierwszego podwyższono mu gażę o 5 rb. mies. Mimo to w wolnych chwilach Fedyczkowski oddawał się równocześnie i swemu zawodowi przyjmując prace rzeźbiarskie do domu i pracując po największej części w nocy, ponieważ dzień miał ciągle zajęty w krótkim czasie zaczął obrastać w piórka zdobywszy sobie 400 rb. — Mając już taki kapitalik zaczął tęsknić za swem rodzinnem grodem, bo mu tu zaczęło być bardzo duszno w tym despotycznem państwie. — W tym oto czasie dowiedział się Fedyczkowski, że w teatrze lwowskim zaszły zmiany i że dyrekcję po ś.p. Janie Dobrzańskim objął Władysław Barger, co go znów zachęciło powrócić do Lwowa. Kiedy nadeszły ferye letnie urządził on się w ten sposób że wziąwszy urlop niby dla rokowania wojskowych ćwiczeń wyjechał do Krakowa. — Operetka Lwowska była w Krakowie, więc i on zabawił się tak długo, aż dopóki operetka nie

powróciła do Lwowa, czyniąc starania o zaangażowa-
nie się, lecz musiał być cierpliwym aż do powrotu
takowej na swe stałe leże.— Po przyjeździe operetki
do Lwowa, przedstawił on się dyr. Blaręczowi, a ten
go chętnie zaangażował na starych warunkach.
W krótkim czasie dawano operę Rigoletto, a
baryton ś.p. Koncewicz zachorował i nie było komu
śpiewać partji Monterona, a ponieważ Fedycz.
umiał takową więc podjął się śpiewać o jednej pró-
bie, a kiedy skończył to cały personel dał
mu brawo, a nawet sam Jarecki dodał: Brawo,
brawo! No przecież się pan w tej Warszawie cze-
go nauczył.— Spektakl wypadł doskonale,
krytyka bardzo pochlebnie wyrażała się o mło-
dym śpiewaku.— Dalej śpiewał w Don-Juanie
Komandora również z powodzeniem i tak przeszło
wiele innych partji.— Na wiosnę po maju
w 1888. przybył do Lwowa na występy Władysław
Florjański i chciano dać operę Carmen, ale
nie było komu śpiewać Escamilla, więc zwraca-
ją się do Fedyczkowskiego, czy on ją czasami
nie posiada w repertuarze swoim, a otrzymawszy

potwierdzającą wiadomość znów naznaczają mu pró-
bę z którą wywiązał się ku ogólnemu zadowoleniu.
Lecz w tym wypadku doszło do nieporozumienia,
a mianowicie: Kiedy nazajutrz Fedyczkowski przy-
był do teatru, dowiaduje się od innych że o tę par-
tję ubiega się Teodor Bożkowski i że jego kuzyn kry-
tyk muzyczny, silnie go popiera, więc zaczęto go
ścinać słowami: Kto wie czy panu uda się utrzy-
mać tę partję? Tysiące te słowa uczuł się wielce
nimi dotknięty, że nim pomiatają sobie jak tą za-
bawką i że tędy pobiegł do dyrekcji, dla zbada-
nia sytuacji. — Pan Bargąz z Sekretarzem Ja-
dowskim uspokoili go zapewniając że takową będzie
śpiewał i że będzie obecny sam na próbie ensem-
blowej. — Każdemu wiadomo że kiedy ma się przed
oczyma zwierzchnią władzę, to się odczuwa pewnego
rodzaju lęk t. zw. tremę, więc nie można się było
dziwić i naszemu śpiewakowi że miał stracha za
karkiem i partję swoją starając się jaknajlepiej zaśpiewać,
trochę za bardzo rąbał. — Po próbie dyrektor mówi do
kapelmistrza Jareckiego: no dosyć dobrze śpiewa, a Ja-
recki odrzekł: Partję to umie, lecz strasznie rżnie!

Na co dyr. odrzekł dobrodusznie-żartobliwie; ma dyrektor rację, ale to tylko tak na próbie, bo na scenie to ten głos nie będzie tak silnie brzmiał, — zresztą Escamillo moim zdaniem właśnie powinien być takim groźnym, aby byk miał przed nim strach! Zwrócisz się potem do Fedyczkowskiego powiada: Będzie dobrze! Trochę się pan oswoisz z partją to myślę że pójdzie dobrze — Podczas przedstawienia Carmeny, dał się wszystkim poznać że posiada warunki na śpiewaka nie pośledniej wartości; tak że po odśpiewaniu pstrofy otrzymał huczne oklaski a i krytyka bardzo dobrą recenzję dała, z wyjątkiem jednego, który napisał iż dyrekcja wpadła na nie bardzo szczęśliwą myśl, powierzając partję chórzyście, - który mimo to wywiązał się pod względem wokalnym bardzo dobrze, przechodząc samego siebie nawet. Później w zimie roku 1889 objął dyrekcję Mieczysław Schmidt, a przy odnawianiu kontraktów w Palmową niedzielę Fedyczkowski udał się z prośbą o podwyżkę gaży, ale Schmidt nie uwzględnił jego prośbę, wymawiając się że na początku nie może mu dać więcej, bo nie

nie

jak na dyrekcyi wyjdzie, lecz przyrzekł mu dopomagać w ten sposób; że będzie mu dawał do roboty umeblowanie sceny. - Nie było to w prawdzie na rękę Fedyczkowskiemu, ale musiał się poddać życzeniu nowego dyrektora, stawiając jeden warunek, mianowicie: że jak tylko będzie miał obciągnięty choć jeden rachunek, to umowę uważa za zerwaną. - I powtórzyła się znów ta historja co z ś.p. Janem Dobrzańskim, - otrzymał gruby forszus na robotę z pozostawieniem mu przysiąganej gaży. - Wykończywszy kompletne umeblowanie do Hulaj Dusza, Proroka, Księżny Gerolstein, Mikada, Handlarki miłości i t.p. które to meble były wykończone nadzwyczaj starannie a i nawet artystycznie, musiał jeszcze wyż wspomnione sztuki wyposażyć w odpowiednie akcesorja, za co dyrektor rzeczywiście wynagrodził go podług ugody, lecz ówczesny administrator niejaki Jelonek chcąc się podlizać dyrektorowi zaczął zwracać dyr. uwagę że ten lub ów rachunek za wygórowany i powoli zaczęto mu obciągać takowe, - Co widząc Fedyczkowski został tem bardzo dotknięty i wybrawszy się do dyr. oświadczył temu że z ukończeniem zaczętej roboty zrywa umowę, ponieważ widział że to było ze szkodą dla jego karjery śpiewackiej i sztukat

tylko sprzyjającej chwili aby módz się z tego zobowiązania wycofać, chcąc się jedynie tylko studji śpiewaczych. Zwolniwszy się z obowiązania zabrał się ze zdwojonym zapałem do studjowania oper pod kierunkiem Mieczysława Kamińskiego (reżysera opery lwowskiej), z panią Pauliną Krożecką obecnie Sobotową i byłem jedynem stałym barytonistą ś.p. Janem Köhlerem od którego to najwięcej korzystał i nastudjowawszy kilka oper w polskim i niemieckim języku postanowił postawić jeden warunek dyrektorowi; – że albo mu podwyższy gażę o 5 zł., albo go zwolni z chóru, lecz też mu na to odrzekł, że ani jedno ani drugie nie myśli uwzględnić, na co mu Fedyczkowski powiedział: Pozwoli zatem Sz. p. Dyrektor zakomunikować sobie że od tej chwili nie jestem jego członkiem. I tego samego dnia t.j. d. 20 Września 1890 roku wyjechał ze Lwowa do Pragi, gdzie zagościł u swego przyjaciela młodego skrzypka Roberta Possela, który go zaznajomił z niejakim Stanisławem Łowarnickim urzędnikiem przy dyr. skarb. w Pradze i zarazem Prezesem klubu Polskiego w Pradze, ten znów mając rozległe stosunki, dowiedział się że jeden z dyr.

teatr. przedmiejskich w Pradze potrzebuje barytonisty do opery na wyjazd na prowincję w Czechach, - i zabrawszy Fedyczkowskiego poszli razem do dyr. teatru na Kral. Winohradech, którego był właścicielem niejaki p. Liszczek. - Kiedy przyszli do niego i Fedyczkowski został przedstawiony, Towarnicki w krótkich słowach opowiedział w jaki sposób dowiedział się on że potrzebuje barytonisty; na co dyr. powiada; tak rzeczywiście jest mi baryton potrzebny, siada do fortepianu i na pamięć próbuje scenę umierania Walentyna w Fauście. Po skończonej próbie zaofiarował mu odrazu 80 zł. i 2 zł. honoraryum, ale kazał jeszcze przyjść w wieczór do teatru aby go kapelmistrz wypróbował, a on żeby go mógł z daleka posłuchać. Kapelmistrzem był niejaki Karol Hartel znakomity muzyk i kompozytor, który wszystkie opery dyrygował na pamięć. To też uderzywszy akordy na fortepianie z Fausta śpiewa bez najmniejszej tremy arję wkładkę Walentyna strofę Escamilla, a nareszcie aby zaimponować siłą głosu śpiewa strofę ze Złotego cielca Mefista, co wprawiło w zdumienie słuchających, a dyrektor był bardzo zadowolony że mu się trafił taki dobry śpiewak z

którym mógł już za trzy dni wyjechać na oznaczoną stację która była na ten zimowy turnię miasto Kolin nad Łabą, było to w roku 1890 - 14/10 i kiedy Fedyczkowski we wspomnionym mieście wystąpił w partyi hrabiego Luny w Trubadurze, to formalny huragan oklasków zerwał się w teatrze, a dyr. zaprosił go po spektaklu na kolację. - Podczas kiedy sobie tak biesiadowali, zjawiają się jacyś dwaj panowie przedstawiając się jako dzieci Czeskiego Sokoła, proszące dyr. aby pozwolił zabawić się w ich towarzystwie Sokolskim, którego sala mieściła się w tym że gmachu. - Dyrektor wielce ucieszony że Fedyczkowski pod taką szczęśliwą gwiazdą rozpoczyna pracę u niego, chętnie się zgodził na rozstanie ze swym towarzyszem kolacyjnem. - Przybyli panowie kiedy go wprowadzili do sali; orkiestra Sokoła Kolińskiego zagrała hymn Jeszcze Polska nie zginęła, a wszyscy Sokoli stali uroczyście jakby posągi marmurowe. Po skończonym hymnie wszyscy powitali go słowami Sokolskimi; Czołem! Nazdar! Niech żyją Polacy!!! Fedyczkowskiego to ciepłe, serdeczne

przyjęcie tak rozrzewniło, że się rozpłakał jak dziecko nie wiedząc jak im dziękować za tak braterskie uczucie, - i nie siląc się na żadne krasnobrzmiące frazesy powtarzał słowa: Bóg Wam zapłać Czesi! Kiedy huragan okrzyków przebrzmiał zaczęła się zabawa w całym tego słowa znaczeniu; orkiestra grała dla polskiego gościa tylko utwory polskie a nie chcąc im pozostać dłużnym Fedyczkowski zaintonował kilka piosenek polskich a między temi Czeską: Hymn gdzie mój domek w polsku, a śpiewał tak rzewnie że aż Czesi płakali z radości. No jednem słowem że to przyjęcie będzie pamiętał aż do ostatniej chwili swego życia! - Do tak miłem serdecznym przyjęciu przez Czeską publiczność Fedyczkowski pracował z zapałem się własnego jąnie szczędząc na kostjumy, co mu właśnie zapewniło jeszcze większe powodzenie, tak, że nawet dyr. pewnego razu rzekł: Jestem z Pana bardzo zadowolony, pomienaż w prowadziłeś w mojem towarzystwie pewną innowację i inni zaczynają się na panu wzorować!

a mecenasi opery nie mogą się nadziwić, że to pan ten sam jesteś na scenie, będąc w życiu z natury skromnym i spokojnym. A były tam siły nie podrzędne; bo dość wymienić nazwiska: Bogumił Ptak (tenor), Ferdynand Pollak (bas.) Józef Jelinek (tenor) Edward Aschenbrenner (bas.), Marja Wolner (primadonna), Helena Twarnicka (mezzosopran), Marja Piszczek (alt) i wiele innych, którzy byli znakomitemi artystycznemi siłami, każdy w swoim rodzaju, to też znajdujące się w takim zespole, miał orzech nie lada jaki do zgryzienia. W Kolinie była trupa operowa tylko 14 dni, i następną stacją z kolei była: Hradec Kralowy (König Grec) która trwała przez dwa miesiące, - tam nie zaszło nic nowego, a że publiczność dzieliła się na dwa stronnictwa t.j: Staro-Czeską (z niemczyzną) i Młodoczeską Słowianofilską, więc wskutek tego i teatr nie robił tu świetnych interesów materjalnych i dyr. Piszczek musiał się jedynie zadowolnić odniesionym sukcesem moralnym. - W Pilznie dyrektorem miejscowego teatru był niejaki Zbudil, który miał podany warunek utrzymania 6ciu m. sezonowej opery, na co otrzymywał sub-

wencję roczną, lecz ponieważ sam był dramaturgiem więc zaczął operę traktować per noga, co ma się rozumieć nie podobało się miejscowej publiczności i pewnego dnia zjechała się komisja miejscowa dla zbadania sił operowych dyr. Pisczeka, a że ją znalazła stojącą na wysokości swego zadania, więc też przystąpiła z miejsca do pertraktacyi i w parę dni ubiła kontrakt; ma się rozumieć ku wielkiej radości dyr. Pisczeka, który i tak przemyśliwał nad swym położeniem, jakby z wody wyjść suchym. Ukończywszy swą funkcję, komisja udała się z powrotem, zwalniając b. dyr. Budila; tak że biedak jak nie pyszny musiał w r. 1891 wyjechać z Pilzna, puszczając się ze swą paczką aktorów na prowincję. - Jak wiemy miasto Pilzno pod względem przemysłowem dość wysoko stoi, a zatem i posiada sporą garstkę publiczności która ma swe wymagania i własny smak i byle czem ją nie zadowolni, a przedewszystkiem przepadając za muzyką, stara się zawsze w Czeskim miejskim teatrze mieć dobrą operę

aby zniechęceni bywalcy nie zmienili swego frontu udając się do niemieckiego, który tam również istnieje, i dokłada nawet wszelkich starań aby najniższej warstwie uprzystępnić wstęp do teatru i nie ma chyba Czecha, począwszy od małego bębnca, aby nie umiał „Sprzedanej narzeczonej,” na pamięć. – Kiedyśmy przyjechali w d. 8/1 – 1891 r. i na pierwszy ogień puścili Trubadura, poprzedzonego reklamą że w roli Hr. Luny, wystąpi znakomity śpiewak polak, co wzbudziło wielkie zainteresowanie publiczności, i nie zawiodło bo Fedyczkowski w partyi Hr. Luny bardzo się podobał, zdobywając sobie uznanie krytyków. Dyrektor był bardzo ukontentowany że przyrzekł mu nawet benefis, aby mógł sobie Fedyczkowski pokryć uczynione koszta; lecz uczynił mu uwagę, że czemu dotąd nie złożył wizyty intendentowi Ignacemu Schieblowi, i redaktorom miejscowym. – Benefis Fedyczkowskiego przypadł na d. 18/II – 1891 r. – Daną była opera czeska Dalibor, w której Fedyczkowski śpiewał partyę Króla Władysława,

a talent jego został nagrodzony wspaniałą lirą z laurowych liści ukwieconej żywemi kwiatami z wstęgą biało czerwoną i dedykacją: Vitečnemu Pěvci M. Fedyczkowskiemu Přatele Uměni, Pilzeň 18/2-1891 r. - Po polsku znakomitemu śpiewakowi M. F. Przyjaciele Sztuki. Pilsno 18/2-1891. i ja się puźniej dowiedziałem, że ten pierwszy dar był ofiarowany mu przez starostę Pilzeńskiego Pokornego. - I tak Fedyczkowski stał się ulubieńcem publiczności i wraz z dyr. Piszczekiem jako też z całem ensemblem został na drugi sezon zaangażowany. - Podczas lata dyr. odpadła poważna siła w postaci basisty Polaka, który został zaangażowany do Narodnego Divadla, - przez co dyr. Piszczek musiał zaangażować innego basistę, a kiedy wrócili na drugi sezon i rozpoczęli swą pracę, ten od razu zrobił klapę i dyr. znalazł się w wielkim kłopocie widząc potrzebę zaangażowania jakiego basisty dla zapełnienia luki, i zwierzył się z tem Fedycz-

kowskiemu, a ten mu na to odrzekł: że sam będzie śpiewał i jedne i drugie partje, na co dyrektor nie chciał się zgodzić, powiadając słowa: „Panie! - chyba bym chciał pana mieć później na sumieniu żem zdarł mu głos! - Nie, na to moje sumienie nie pozwala! Ale nasz zapaleniec nie ustąpił i tytułem próby wymógł, że spróbuje Mefista w Fauście i za kilka dni go śpiewał, a śpiewał go widocznie dobrze, skoro znów się posypały kwiaty i wieńce, a dyr. widząc na próbach jak traktuje i śpiewa Mefista, ofiarował mu na benefis takowego. I tak dzięki Fedyczkowskiemu przeszedł się sezon operowy bez nowego śpiewaka. - Zbliżał się koniec sezonu a dyr. Piszczek dowiedziawszy się że o teatr pilzeński ubiega się niejaki dyr. Szwanda potajemnie, a mając już dobrą markę, począł się drożyć stawiając warunki zbyt wygórowane. I kiedy intendent teatru przyjechał sam do Pragi prosząc aby dyr. Piszczek zechciał przyjąć na poprzednich warunkach teatr, to ten ani słuchać nie chciał, a intendent teatru znów nie

będąc upoważnionym do działania samoistnie, nie
ubiwszy żadnego interesu pozostawił dyr. w swym
uporze, z czego najbardziej ucierpiało towarzystwo
musząc się puścić w rozsypkę. – I tak; jedni
przeszli do obozu Ozwandy, inni porozjeżdża-
li się, tylko nasz Fedliczko, /jak go zwał dyr./
pozostał mu wiernym, [illegible] jak dobry
żołnierz swemu wodzowi. – Dyr. Piszczek pła-
cił mu regularnie jego gażę Fedyczkowskiemu, a
ten prawie można powiedzieć, że wiele pozyskał, bo
sobie mógł trochę odpocząć. Lecz widząc że ta
jakoś za długo przeciągają się te ferje zaczął się
potrosze oglądać za pracą, nie chcąc być niko-
mu na karku. – I otóż dowiaduje się że daw-
ny jego nauczyciel Gerbicz zostaje dyr.
nowootwierającego się teatru w Lublanie, a
reżyserem niejaki Nolli, którego również
znał osobiście, więc bez namysłu pisze list,
a w kilka dni zostaje angażowany — Podzięko-
wawszy dyr. Piszczkowi za wszystko dobre wyru-
szył w drogę, bo czasu miał niewiele, a miał przed
sobą zadanie niełatwe, musząc się uczyć ję-

zyka słoweńskiego, a tu za miesiąc trzeba było już śpiewać na otwarcie nowego teatru w Lublanie. — Na otwarcie daną była Opera „z Studni" /Blodka/, a Fedyczkowski śpiewał partję basową Janka /po słoweńsku Jurczyka/, co miało miejsce 5/Październik 1892 r. Podczas tej premiery operowej w tym teatrze Fedyczkowskiego znów spotkała miła niespodzianka; bo kiedy się ukazał na scenie odezwał się huragan aplauzu ze słowami: Živio! Izborno! Imenitno! i t.p. /po polsku Živio; to tak jak Czesi mówią Nazdar!, a u nas Czołem! — Izborno! t.j. znakomicie, — a Imenitno! — Wybornie lub świetnie. — Chociaż tam co prawda nie było nic świetnego, bo i cóż można zrobić ze słoweńskiego wieśniaka, starego kochanka? Jednakowoż coś, lub jakiegoś figla musiał F. wypłatać gdyż wyciągnął taki burzliwy aplauz. — /Po kwartecie i aryi która zakończa 1 akt, otrzymał znów ogromne brawo i był kilkanaście razy wywoływanym; także on jeden był bohaterem tego wieczora, a to z tego powodu, że żeńskie partje były już dobrze znane publiczności, które śpiewały znakomicie pp.nie Gerbicz i Danesz! — Tenor który mimo ładnego wyglądu

i bardzo ładnego głosu, jakoś nie umiał podbić serduszek publiczności słoweńskiej i który nareszcie w tej partyi przepadł, musiał opuścić Lublanę, a Feliczkowski stary brzydal zaskarbił sobie szturmem sympatję wielką publiczności, został stałem jej ulubieńcem. - Następną operą była Teharskie-plemiče /: Teharscy szlachcice:/, utwór na tle historycznym z czasów średniowiecznych, kiedy panował nad Krainą osławiony hrabia Oldrych Celski, a główną przewodnią treści tej opery jest iż w onem czasie szlachta miała prawo pierwszej nocy. I otóż kiedy wydaje bogaty żupan Teharski, gdzie obecnie się znajduje Celja /Cilli/, między Gracem, a Lublaną młodą córkę, używa hrabia rozmaitych sposobów, aby módz zwabić pannę młodą do swego zamku dla zaspokojenia swej żądzy, lecz słoweńscy wieśniacy spolnego-szy zbrodniczy zamiar swego pana mają się na baczności i kiedy hrabia chce wyrabić swą ofiarę / piękna serenada/, zaczajeni przyjaciele młodego, chwytają go i chcą ukarać ośmieszając go przed całym narodem. Hrabia widząc

że to nie żarty, zaczął się prosić, aby go puścili, że ich wszystkich wzamian złotem obsypie, lecz chłopcy Słoweńscy, którym honor był i jest do dziś droższym nad wszystkie skarby świata, odrzucili okół pieniężny ofiarując wolność hrabiemu; za co ten wzięty ich honorowym postępkiem, wspaniałomyślnie ofiarował im szlachectwo z herbem / Gwiazdy złotej na niebieskim tle /. Opera ta, ma taką wartość u nich, jak dla nas polaków Halka; czechów Sprzedana narzeczona, a niemców Lohengrin. – W tej operze przypadła mu partja basowa w udziale ojca, podobnie, jak Stolnik w Halce, – Fedyszkowski w tej to partyi poważnej znów dowiódł, że jest artystą, zjednywając sobie sympatję nawet samego kompozytora, który w dowód wdzięczności ofiarował mu złotą szpilkę z perłą, z napisaniem kilku taktów wstępnego recitativa przed błogosławieństwem; znakomicie zaśpiewanem, – wygłosiwszy toast na cześć wykonawców tej opery. –

Trzecią była opera Cavaleria Rusticana w której F. śpiewał z wielkim powodzeniem Alfia, ale ta partja nie była nowością dla p. F., - między tem śpiewał w kilku operetkach komiczne partje i pomimo sukcesu nie zalicza je do wybitnych - Prócz tego śpiewał dwa razy w wielkim koncercie towarzystwa Glasbene matice (: towarzystwo muzyczne) Stabat mater od Dworzaka, z którego wywiązał się znakomicie, - było to w wielki tydzień roku 1893. - Sezon operowy trwał tu 6 m., a pomimo to nasz bohater śpiewał tylko 18 razy; wynikło to z tego powodu, że w skład opery wchodziły osoby które dawniej grywały jako amatorzy, a tylko jedyny śpiewak Fedyczkowski był świeżo zaangażowany, i w ogólności można rzec że porządek wewnętrzny towarzystwa, zaczął grubo szwankować, ponieważ kierownicy tej drużyny trzymali po 10 srok za ogon, a mianowicie: Nolli był korektorem gazety Słoweńskiego Narodu, i na próbach miast pilnować reżyserji

robił korektę; kapelmistrz Gerbicz był dyrektorem „Glasbene maticy", dawał lekcje śpiewu; tenor Józef Pauszek był krawcem; pani Gerbicz była nauczycielką fortepianu; a panna Danesz była nauczycielką szkoły wydziałowej i dla tego też poczęły się próby odbywać wieczorami, a Fedyczkowski musiał całe dnie próżnować aby się doczekać wieczornej próby. - Lecz kiedy ten nie ład zaczął przybierać stały charakter, począł się nasz milczek również skrycie buntować i pewnego dnia wyrecytował im reprymendę wypowiadając co mu leżało na sercu; kończąc słowami że takim ładem do niczego nie dojdą. - Po skończonym sezonie Dramatyczne Towarzystwo miało narady i zwoławszy ogólne zebranie, zaprosiło również i Fedyczkowskiego do narad, by był łaskaw im poradzić co począć? Czy zwinąć operę, lub ją prowadzić nadal? Na co Fedyczkowski im rzekł: Nie róbcie panowie tego proszę Was! Nie jako członek waszej opery; lecz jako dobrze życzący

wasz przyjaciel skoroście mnie zaszczycili swem zaufaniem, więc proszę pozwolić postąpić mi mój wniosek, a mianowicie dać wam radę abyście nie zabijali dziecięcia w kolebce, lecz tylko parli raz rozpoczęte dzieło i pielęgnowali je na chlubę słoweńskiego narodu i słoweńskiej sztuki wychowywali, i raz z wielkim trudem i mozołem podjętego dzieła dzielnych mężów i apostołów waszych śp. Gerbicza i Nolli nie obracali w popiół, ku uciesze wielkich waszych współzawodników niemców. - Nadmienić tu wypadnie, że teatr w Lublanie był i jest, jeszcze w tych nieszczęśliwych warunkach, że musi się dzielić na dwie połowy i grywać z niemiecką trupą, która otrzymując wysoką subwencję, nie szczędzi wydatków aby tylko sztuki niemieckie wyżej stały i mogły dominować nad sztuką słoweńską i było by im się to udało gdyby słoweńcy zostali tylko z dramatem, bo bez zaprzeczenia trzeba przyznać, że niemcy mieli znakomitą komedję i operetę, którą tęgim wodzem był nie-

Frenkiel. - Lecz zbudzeni ze snu żywemi słowami Fedyczkowskiego, ocknęli się ze swego odrętwienia i na walnem zgromadzeniu postanowili ogólną uchwałą utrzymać stałą operę, powierzając Fedyczkowskiemu misję, - aby pojechał do Pragi wyszukał kilka dobrych sił operowych, któreby się podjęły śpiewać w języku słoweńskim, dla dokompletowania sił słoweńskich, aby można wystawiać większe opery i w pierwszym rzędzie powiodło się, bo udało mu się zaangażować przymadonnę byłą koleżankę Fedyczkowskiego z Pilzna niejaką Pnę Leszczyńską (Czeszkę) z nazwiska Viveg. - Tenorystę Wacława Beneszę, syna redaktora Hlasu naroda w Pradze i koloraturowy sopran Pnę Rzichową, córkę obywatela z Nowego-Byczowa w Czechach, a uczęnicy szkoły śpiewu słynnej śpiewaczki Narodniego Divadla w Pradze, pni Ostrossowej i komplet był gotów dla Słoweńskiej opery w Lublanie. Podczas pobytu w Pradze, dowiedział się że dyrekcję teatru w Bernie (Morawa) pod nazwą „Narodnego divadla obejmuje p. Piszczek dawny

dyrektor Fedyczkowskiego i przy spotkaniu się pierwszy zaproponował F., czyby nie zechciał powrócić do niego napowrót, ale p. F. odpowiedział; - że z największą chęcią by wrócił, lecz jest związany kontraktem z Lublaną, a przytem nie chciał by się odpłacić słoweńcom za ich złote serce czarnoodzięcznością. - Dyr. Pistczek nie dając za wygraną zaczął namawiać F., że to nie dla niego jest miejsce ponieważ musi śpiewać partje basowe, co koniec końcem źle bardzo odbije się na jego głosie, a przy tem powiem panu prawdę jesteś mi bardzo potrzebnym, bo ani rząb nie mogę dostać dramatycznego barytonisty, co i dla pańskiego głosu był by z korzyścią, bo śpiewał by w swoim głosie, a ja mógł bym basistę dać na twoje miejsce i proszę niech pan będzie łaskaw zakomunikować dyrekcyi Lublańskiej moją propozycję, a wierzę panu że nie pójdzie trudno i jestem tego pewny że się na to zgodzą i pana zwolnią z kontraktu.

Wobec tych propozycyi p. F. rad nie rad musiał próbować szczęścia i więc podpisał umowę z p. Piszczkiem który mu po prostu wsunął 200 zł. forszusu, które p. Fedyczkowski nie chciał przyjąć kładąc warunek; że jeżeli dyr. Lublański się nie zgodzi to umowa na Berno jest nie ważną i żeby dyrektor do mnie nie miał w takim razie najmniejszej urazy na co dyr. Piszczek dobrodusznie mówi temi słowy: „Nie bój się miły Fediczko!" – jestem pewny że wszystko będzie dobrze i mam nadzieję że nie będziesz tego żałować. – Więc załatwiszy powierzony sobie interes engażowania wyż. wspomnionych sił dla Lublany Fedyczkowski również zaproponował im (nieznajomego Wasiczka) barytona na swoje miejsce, tłomacząc się tem że uważa iż mu głos zaczyna szwankować wskutek tego że śpiewa basem. Jak się tam stało nie wiadomo, dość że się zgodzili, ale najprawdopodobniej słowo p. Gerbicza najwięcej tu zaważyło na korzyść Fedyczkowskiego, bo jako fachowiec musiał przyznać że Fedyczkowskiego prośba jest uzasadnioną i wskutek tego został zwolniony z kontraktu

Fedyczkowski w tej chwili doniósł p. Piszczek że już jest jego członkiem, czego dyr. był bardzo uradowany, bo skład operowy był w komplecie i tylko czekał niecierpliwie na p. F., a był to zespół nie lada jaki sił wokalnych. - Kiedy Fedyczkowski przyjechał to zaraz rozpoczęły się próby w całej pełni, z oper w krótkim czasie mających ujrzeć światło kinkietów letniego teatru na Kral.-Winohradech w Pradze z firmą jako opery Narodnego Divadla w Bernie. Na pierwsze przedstawienie Trubadura zaprosił dyr. Piszczek Komitet Narodnego Družstva z Berna, który to po skończonym spektaklu winszował dyrektorowi z nabytego materjału t.j. solistów, chóru i orkiestry, mówiąc że z takiemi siłami może śmiało walczyć o palmę pierwszeństwa. - Wspomniony ów komitet składał się z następujących mężów: Dr. Baron Pražak; Dr. Zywański i Fabrykant, i prokurysta Živnostenskiego Banku Jarosław Kettner, oni to stojąc na czele towarzystwa teatralnego w Bernie; starali się w ten sposób podtrzymać

ducha narodowego czeskiego na Morawach przed zgubnem naporem niemieckiej hegemonii, wiedząc dobrze że naród może się tylko jedynie przez teatr z uśpienia obudzić słysząc na scenie słowa, lub pieśni w języku ojczystem, a że Berno jest najwięcej zniemczone ze wszystkich miast słowiańskich w Austryi, więc też trudności są bardzo wielkie, koło pielęgnowania ducha narodu, a zasługa największa należy się tym oto trzem panom których wspomniałem, prawdziwych wodzów narodu czeskiego na Morawach – Niemcy w Bernie są najbogatszą częścią obywatelstwa, bo są to fabrykanci miljonowi i ster jest w rękach niemieckich. Zbudowali sobie wspaniały teatr kosztem 2ch miljonów utrzymując stałą komedję, operę i operetę na wysokiej skale, za co otrzymują wysoką subwencję krajową – Czesi zaś przeważnie część robotnicza, z wyjątkiem kilkudziesięciu adwokatów, doktorów, urzędników i kupców, którym leży na sercu to dobro, aby Czeska

ludność miała przybytek sztuki tej samej miary co niemcy, chociażby w skromnej ramie. Dyr. Pieszczek wraz ze swoją drużyną rozpoczął sezon operowy w Bernie dnia 3/11-93r. dając operę czeską Hubicska (Pocałunek) Smetany, a Fedyczkowski śpiewał w tej operze partję barytonową (Tomasza) w której się bardzo podobał, jak również cały ensemble znakomicie się wywiązał z zadania i był serdecznie przyjęty przez publiczność Czeską w Bernie. I tak przepędził Fedyczkowski u dyr. Pieszczeka 3 lata, zdobywszy sobie ogólną sympatję i poważanie u publiczności, tworząc sam kilka wybitnych postaci w operach: Tajemnica (Smetany), partję Kaliny; Balu maskowym (Renata); Car i cieśla, piotra I z wielkim powodzeniem; Ernani Don-Carlos; Afrykanka; Nellusko. Pikowa Dama (Czajkowskiego) Książe Jeledzki i Wilhelma Tell (Rossiniego). Opera Pieszczeka przez przeciąg 3ch l. j. od d. 1/11-93r. do d. 28/3. 1896r. grała każdego sezonu sześć miesięcy i wyrobiwszy sobie dobrą markę dostała zaproszenie

na szereg przedstawień do Splitu (Spalady) w Dalmacyi. – Tam sezon trwał 6 tygodni w którym to czasie dano 30 przedstawień operowych, z których Fedyczkowski śpiewał 26 razy w największych i najwdzięczniejszych partjach. – Wypadnie mi tu wspomnieć o Nadbrzeżnej Krainie (Dalmacyi), która jak by gniewając się na inne ziemie słowiańskie, skryła się za olbrzymiemy skalistemi górami od północy spoglądając dumnie na południe; jak gdyby chciała przyciągnąć ku sobie cały kraj południowy (czyli Włochy), bo przecież mając do tego największe prawo, gdyż od tysięcy lat nosi na sobie ślady starych Rzymian i średniowiecznych Włochów. I doprawdy, jadąc okrętem nigdy by człowiek nie przypuszczał że tam się znajduje choć jedna dusza słowiańska, a wjeżdżając do Splitu widzisz samych Włochów i słyszysz tylko język włoski. – Czasami doleci do twego ucha rozmowa Horwacka, a gdy zwrócisz swe oczy w tą stronę to ujrzysz kupkę tragarzy rozmawiających. –

Tak mi się żal jakoś zrobiło kiedym ujrzał wieśniacz-
kę (podobną do naszych Hucułek), jakie to
czarne, wyschnięte i brudne, prawie pół nagie
było, i stojąc pod olbrzymim murem twier-
dzy Deoklecyana ostatniego Cesarza Rzym-
skiego, nawoływało do kupna otrzymanych
flaszek z owczem mlekiem, aby mieć choć
za parę groszy zbyć swój towar, dla kupna ~~chle~~
soli, bo o czemś więcej nie ma ani mowy i oto
te biedne istoty nawołujące głośno na ulicy
przechodniów po horwacku: „Gospodzio
kupi mleko." Split wówczas posiadający 15 ty-
sięcy mieszkańców (Horwatów i Włochów) wybudował
sobie na oko skromny zewnątrz, a olbrzymi i
wspaniały wewnątrz teatr; n. p. scena jest tak
wielką jak w teatrze La Scalla w Medjolanie,
a amfiteatr jest również wielki, gdyż w nim
w trzech piętrach mieści 95 lóż, a galerja jest
o 4 piętrach – No najlepszym dowodem jest to,
że dyr. Pierczek wypożyczył do dwóch oper deko-
racje z teatru La Scalla a mianowicie: Lohen-
grina i Afrykanki, które były w samą miarę

na scenie teatru Splickiego. – Teatrem zajmuje się miasto, a ułożone jest tak; że jeden rok jest teatr dla Włochów, a drugi dla Horwatów, lecz ani jedni, ani drudzy nie posiadają stałych sił teatralnych. – Kiedy przypada rok dla Włochów, to ci sprowadzają sobie z Włoch znakomitą operę, a Horwaci mają większe trudności, ponieważ mają tak samo wielkie wymagania, a na sprowadzenie wielkich operowych trup ich nie stać jak n.p. z Narodnego Divadla w Pradze, lub z Warszawy, gdzie ensemble operowe kosztują bajońskie sumy, więc też wiele lat upływa, nim horwaci mogą ujrzeć jaką operę, z czego korzystają Włosi i zjeżdżają sobie co roku. – Pewien amator sztuki scenicznej, zamożny wysłużony oficer armji austryjackiej, nijaki Chmieleński założył trupę operową w Czechach, grywając z takową w teatrze An der Wien w Wiedniu, po Czesku. – A skończywszy swój sezon, w roku 1894 zajechał do Splitu i rozpoczął szereg przedstawień, a choć posiadał bardzo mierny ensemble operowe, posiadając naprawdę tylko jednego śpiewa-

operowego niejakiego Emanuela Kraůsy bo reszta były to słabe siły operetkowe, lecz Horwaci byli mu i za to wdzięczni i nagradzali dyrektora jako też i śpiewaków hojnemi upominkami. Na drugą Horwacką kolej, byli już ostrożniejsi i zapragnęli posiąść coś lepszego; wysłali jednego ze swoich członków komitetu teatralnego na zwiady, aby spenetrować większe teatry w Czechach i który będzie uważał za odpowiedni, z takowym zawarł pertraktacje. – Wybór padł na Berneńską operę pod Pieszczkiem, w którym to znajdował się i nasz Fedziu. – Kiedy rozpoczęli sezon w Spliciu to Fedyczkowski miał taki nawał pracy, że poprostu stał się niewolnikiem sceny, ponieważ nie miał zastępcy i na nim spoczywał cały repertuar i wskutek ani się nie mógł poznajomić z nikim, musząc na swój głos uważać jak na zegarek, aby ciągle być dysponowanym, aż dopiero przy końcowym przedstawieniu Lohengrina, po pierwszym akcie podczas pauzy, zjawili się pp. Komitetowi wręczając Fedyczkowskiemu olbrzymi wieniec laurowy z ogromną

wstęgą trójkolorowej barwy i napisem po Horwacku / Prigodom Gostovanja Česke operne Družine Štovatelji Spljećani; Umjetniku Marcelliju Fedyczkowskju. — Spljet 18 16/5 96. — Przy którym to wieńcu było przywiązane etui z parą złotych spinek do mankietów oryginalnego Spljickiego wyrobu, czyli Dalmackiego, — a na dwa dni przed odjazdem wydali Horwaci /: można śmiało rzec :/ królewski bankiet pożegnalny we foaer teatru obszernej sali, i tu dopiero zobaczył przedstawicieli Narodu Horwackiego z Dalmacyi. — Wspomniony bankiet odbywał się w piątek na który zjechało społeczeństwo horwackie tłumnie, niosąc w dani co kto mógł; nie brak tam było szampana i innych łechcących podniebienie trunków, chcąc swoje wdzięczne serce okazać Czeskiej drużynie za sprawioną im przyjemność, a podczas uczty sypały się toasty i mowy na pomyślny rozwój Czeskiej opery nie szczędząc pełnych słów uznania dla dyr. Pisarczka, że potrafił na takiej stopie

pierwszorzędnej postawić swą drużynę mogącą rywalizować z pierwszorzędnemi secnami. – Pierwszy przemówił burmistrz miasta Splitu, dziękując dyrektorowi Piszczkowi; – drugi mówił dyr. Piszczek dziękując za łaskawą gościnę; – następnie przemówił doktór Samlejszy po Rossyjsku z ogromnym patosem o idei Słowiańskiej; zgodzie i łączności wszystkich słowian, ale w duchu Panslawistycznym i t. p., a gdy zakończył po pucznych brawach; – podchodzą do Fedyczkowskiego dyr. Piszczek z kilku panami, aby był łaskaw również głos zabrać w polskim języku; – że to bardzo szczęśliwy traf iż w dzisiejszej tak uroczystej uczcie są reprezentowane wszystkie główne narody Słowiańskie jako to: Rossyjski, Polski, Czeski i Horwacki, a każden reprezentował swój naród z języzkiem, więc i na niego z porządku rzeczy przypada kolej. – Fedyczkowski zaskoczony tak niespodzianie uczuł się w wielkim kłopocie nie wiedząc jak się wywiązać z zadania, lecz przyciśnięty do muru; począł mówić co mu serce dyktować zaczęło: „Moi Panowie! Przedewszystkiem szczęśliwy jestem że okoliczność losu zagnała mnie do uroczego Słowiańskiego

krajn Dalmacyi, gdzie duszą polskę a językiem Czeskim i Horwackim t.j. pieśnią słowiańską potrafiłem zdobyć szczere i niekłamane uznanie, będąc hojnie wynagrodzony, – za co składam Wam Panowie serdeczne Staropolskie Bóg zapłać, a dla zakończenia mych słów pozwólcie jako bratu Słowianinowi powiedzieć: Że daj nam Boże wszystkim jak tu jesteśmy, doczekać się zespolenia pod jeden sztandar wolności Słowiańskiej! Živio! Nazdar! Czołem! – Na co Horwaci i Czesi z ogromnym zapałem krzyknęli: Dej to Bah! – Daj to Bóg i jednogłośnie zaintonowali hymn słowiański na nutę Jeszcze Polska nie zginęła, dziękując Fedyczkowskiemu za krótkie, lecz serdeczne słowa po polsku. –

Podczas zabawy przysiadł się do Fedyczkowskiego prezes towarzystwa p. Jan Lukszicz bardzo dystyngowany jegomość, który jak się później dowiedział F. był milionerem, jednym z najbogatszych na całą Dalmacyę i ów ten jegomość opowiadał że jest również śpiewakiem tenorem i śpiewa jako amator i że w swojem czasie miał szczęście poznać się ze słynnym polskim tenorystą Władysławem

Mierzwińskim w Medjolanie, uczę się u jednego nauczyciela śpiewu; później nadmienił że byłoby bardzo pożądanem gdyby Split mogła odwiedzić opera polska, - na co F. odparł; - że jak kiedy wrócę do ojczyzny, a znajdę wymagania Horwackiej publiczności znajdę odpowiednią, to zaproponuję dyrekcyi; a musi ona być jeszcze lepszą od opery dyr. Pliszczka. Na co p. Lukszicz rzekł: O pardon. My nie chcemy lepszej, tylko aby była polską i o ile możności aby były dane polskie kompozycje j. n. p. Halka, Straszny dwór, Hrabina, - Fedyczkowski wielce zdziwiony pyta się? Skąd pan dobrodziej zna te opery? - Widziałem Halkę i Straszny dwór na wystawie muzycznej w Wiedniu, a Hrabinę mam w domu i często sobie ją przegrywam, a jest to bardzo piękna opera i powiadają że polacy mają bardzo wiele cennych swojskich utworów! - Na co mu Fedyczkowski odrzekł: O, tak! Mamy to mamy, lecz nasza publiczność nie popiera swoich swojskich oper, wskutek czego dyrekcye, jako też kompozytorowie na tem bardzo cierpią! - Wysłuchawszy słów Fedyczkowskiego w zamyśleniu, zwrócił się naraz z słowami do

niego: - a więc nie zapomni pan o Splicie prawda?!...
Ależ owszem, jak tylko powrócę do kraju, to zaraz też zacznę rozglądać za odpowiednim materjałem, a skoro go znajdę, to nieomieszkam mu zaproponować gościnnych progów Splitu. Podziękowawszy za obietnice p. Lukszicz wręczył swój adres skreślony na bilecie wizytowym, prosząc o adresowanie na jego imię. - Dodając słowa: Kochany p. Fedyczkowski na pożegnanie nie może mi pan odmówić jednej prośby, a mianowicie: zaszczycenia mego domu swą wizytą i z góry dziękując oczekuję pana jutro. - Nazajutrz podczas wizyty Fedyczkowski był bardzo serdecznie przyjęty u p. Lukszica, a na pożegnanie podarował Fedyczkowskiemu 12 but. rozmaitych najlepszych gatunków wina. -
Odjazd ze Spalatu nastąpił w d. 22/V-96 r., a cały zastęp horwackiej publiczności, jako też wszyscy Członkowie Tow. teatralnego, już o wpół do szóstej rano byli na okręcie, wystrojeni odświętnie, żegnając ze łzami w oczach opuszczającą operową trupę czeską wołając: Dowidzenja sve in kral! Żivio! Nazdar! Czołem i t.d., tak długo jak tylko oko mogło dosięgnąć i ucho pochwycić owi widziałł tych poczciwców stojących

Dyrektor Pieszczek pomimo odniesionego sukcesu moralnego i materjalnie wyszedł świetnie, gdyż w ciągu 6 tygodni zarobił na czysto 8 tysięcy złotych, a mając taki potężny zasiłek zaczął się dyr. Pieszczek drożyć, stawiając wyższe warunki na Berno, - jak to już raz uczynił w Pilznie i Drużstwo Narodowego teatru w Bernie chciało go wszelkiemi siłami pozyskać wraz z jego współpracownikami, lecz niestety warunki postawione nie odpowiadały ich budżetowi, a przytem dowiedziawszy się że z nim powtórnie konkuruje ów poprzedni jego nieprzyjaciel tem bardziej się zaciął i ani razu nie chciał ustąpić od postawionych wyżej warunków. - Chociaż tak prawdę powiedziawszy to dyr. przy odnoszeniu większego umowy z Berno, - miał jakiegoś szczególnego pecha, ponieważ sam pokpił sprawę, a mianowicie: Kiedy nocowali w Spalacie, to w Bernie rozstrzygała się kwestja objęcia miejscowego teatru i nie wiadomo, - czy przez pomyłkę? - czy też pod wpływem wyskokowych trunków? - na ostatnie zapytanie telegraficzne najwyraźniej odrzekł Nie! A spostrzegłszy się w godzinę, że źle zrobił; było już niejako odwoływać swego słowa

i szym gorączkowym czynem pokpił sam całą sprawę, bo może było by i doszło do jakich pomyślnych rezultatów, atoże co nagle, tak po djabelę, jak mówi stare przysłowie, tak i tu we wszystkiem mógł jedynie sobie samemu winę przypisać, wskutek czego największą stratę poniósł zespół, ponieważ musiał się rozlecieć na wsze strony. I tak; tenor Bogumił Ptak został zaangażowany do Narodnego teatru w Pradze na miejsce Florjańskiego, a basista Edward Aschenbrener został zaangażowany do opery Zagrzebskiej.(?) – Primadonna Mareńska Wolnerowa przeszła do dyr. Szwandy do Berna, a tylko nasz Fedyczkowski jakoś się nie śpieszył i pozostał jeszcze z resztą u dyr. Piszczeka. W tym trakcie zjechał do Pragi nowo wybrany intendent Lublańskiego teatru Dr Franciszek Tekawczicz i zawezwał Fedyczkowskiego do siebie proponując mu; czyby nie powrócił do Lublany, – ponieważ z tym basistą którego dał im na swoje miejsce nie mogli się jakoś pogodzić, pomimo że jako śpiewak, był bardzo dobry, lecz z natury będąc popędliwym ciągle im robił burdy, co już im się koniec końcem musiało uprzykrzyć i do tego stopnia wojował; że aż przez niego dyr. Gerbicz musiał

ustąpić, a do tego jeszcze miał bardzo wysokie wymagania, tak że postanowiono go się pozbyć za jaką bądź cenę, – a dowiedziawszy się że zespół dyr. Piszczeka został rozproszony, więc wskutek tego wysłali intendenta dla pozyskania Fedyczkowskiego, ofiarując mu lepsze warunki jak poprzednio. Nie namyślając się wiele Fedyczkowski podpisał umowę, otrzymawszy forszus, mając się za 15 dni zjawić w Lublanie. –

Podczas jego niebytności w Lublanie, opera zrobiła wielki postęp, tak że Fedyczkowski obejmując dział basowy musiał się douczać aż 15 oper w których miał główne partje i to w języku słoweńskim, aby repertuar nie doznał uszczerbku. – Rozstawszy się z dyr. Piszczekiem bardzo serdecznie wyruszył do Lublany, do swych ulubieńców, a kiedy przybył to został powitany przez D=ra Takarczicza i D=ra Gustawa Perca który go zawieźli do nowo zbudowanego domu narodnego, goszcząc go i ciesząc się że dotrzymał słowa, a podczas pogawędy D=r Tekarczicz nadmienił że mają zamiar wystawić polską operę Halkę, która już jest przygotowaną i przetłómaczoną przez Franciszka Gerbicza, który chciał ją wystawić, lecz w końcu zabrakło mu jakoś ducha.

Więc teraz skoro̊śmy pana pozyskali, to może nam prędzej uda się dokończyć raz rozpoczętego dzieła, a chcielibyśmy aby Wasze dzieło wyrwało światło kinkietów Lublańskiej sceny bez rumieńca, ale ponieważ masz pan w tym sezonie dużo do pracy, więc zostawimy to na przyszły sezon, aby mógł podczas letnich wakacyj dzieło wspomniane dobrze przygotować. – Fedyczkowski podziękował za łaskawe względy dla polskiej opery, jako też za sympatyję jaką go obdarzono i wziąwszy się do pracy w studiowaniu repertuaru każdą partyję na naznaczony czas umiał i świetnie się z niej wywiązywał, a podczas benefisu, na który sobie obrał Sprzedaną narzeczonę, w której śpiewał z wielkiem powodzeniem partyję Kecala! Towarzystwo Dramatyczne osobno zebrało między swoją publicznością sumę 250 kr. wraz z wspaniałym wieńcem laurowym, a prócz tego otrzymał połowę z czystego zysku co mu tównież przyniosło pokaźną sumę, było to 5/3 – 97 r. Na przyszły sezon został cały ensemble zaan-

gażowany, - a podczas 6^{cio} miesięcznych feryi miała się opera polska wyuczać, a na początku sezonu miała być wystawioną jako nowość operowa. Partje były obsadzone tak: Stolnik - Fedyczkowski; Zofia - p^{na} Horwat; Janusz - p^{an} Nolli; Halka pⁿⁱ Szerczikowa i Jontek - p^{an} Raszkowicz, a mniejsze partje objęły siły miejscowe /słoweńskie/ i można rzec że obsada była znakomita, a Fedyczkowski uszczęśliwiony dokładał wszelkich starań, aby dzieło polskiego mistrza Moniuszki było dobrze nastudjowane. Kapelmistrzem był stary znajomy, kolega z opery pilzneńskiej niejaki Hipolit Benissek ten wziął się szczerze do nauki chórów, tak że w końcu lipca 1897r. opera była zupełnie nastudjowana, a w Sierpniu zaczęły się próby ensemblowe, które szły bardzo dobrze. Pewnego dnia jeden ze słoweńców kolega, który śpiewał mniejszą partyę, a który był zwolennikiem Halki i zarazem serdecznym przyjacielem p. F. powiedział mu w sekrecie że słyszał, że opera Halka nie pójdzie wcale, i że pracują przeciw temu zbowro-

gie zywiąły którym na tem zależy aby to dzieło nie przyszło do skutku, ale wierzaj mi pan że to nie pochodzi od Słoweniców, a szkoda taka piękna opera, tyle pracy i wszystko pójdzie na marne. Fedyczkowski milcząc jakby sztyletem ugodzony, wnet zmiarkował skąd wiatr wieje, lecz udał jakby mu na tem mało zależało; - dodając: - no, zobaczymy! - Czy im się ta sztuczka uda?!! - Nazajutrz na próbie ansamblowej, kapelmistrz Beniszek zaczął robić niezgrażne miny, a p. F. wiedząc o co chodzi, nie spuszczał zeń oka, skrycie śledząc co dalej nastąpi. - I kiedy nastąpił trzeci akt, gdzie chóry mają popisowe miejsca, naraz zrywa się od fortepianu i mówi: - tak dalej nie może iść, - udaje energiczno-troskliwego i zrywa próbę, a Fedyczkowski pyta się dlaczego pan to robisz? - kiedy wszystko idzie dobrze! Na co ten z oburzeniem odparł; - jak idzie dobrze! - kiedy tekst w tym chórze jest tak haniebnie przetłumaczony że nie można słuchać tego chóru, a Fedyczkowski rzekł mu na to; - to pan dopiero

teraz spostrzegł?!? A gdzież pan był przez 4 miesią-
ce.!? Teraz jak jest wszystko umiane, to
panu tekst nie dobry?!!! Nie bój się Pan!
Ja znam przyczynę pańskiego postępowania!!!
I z temi słowy trzasnąwszy drzwiami wyszedł z
próby, a nazajutrz rano o wpół do dziesiątej
udał się do intendenta D.ra Tekawcicza i
przedstawił mu całą sprawę, a tenże powiada:
Jeżeli tylko o poprawienie tekstu idzie, to
my damy całą operę na nowo przetłumaczyć,
a opera musi pójść. – I wnet pisze dwa listy.
Jeden do prof. Ant. Funteka, aby jaknajpręd-
dzej się zajął przeróbką tekstu opery, a drugi do
kapelmistrza Beniszka, aby posłał ma-
terjał muzyczny Halki do prof. Funteka
zaraz. – Lecz pomimo wszelkich trudów i pracy
naszego Fedyczkowskiego działającego wespół
z D.r Tekawcicem – który był ogromnym wiel-
bicielem Halki, – musieli uledz partyi prze-
ciwnej, – która na otwarcie sezonu domagała
się wystawienia Carmeny. – Po wystawieniu
Carmeny już był poprawiony tekst w Halce

a Fedyczkowski umyślnie przeglądał partje nie zauważywszy najmniejszej zmiany, a tylko w chórach gdzie niegdzie coś znalazł zmienione w słowach.— Pan Beniszek niby to uradowany z poprawionego tekstu zrobił kilka prób i opera była zupełnie przygotowaną do wystawienia. A nasz kochany Fedyczkowski udając obojętnego, chodził i pokryjomu przeglądał kostjumy, kombinując ułatwienie krawcowi teatralnemu, aby nie narazić Dramatyczne Drużstwo na wielkie koszta, i tak jakby przeczuł; - że złowrogi nieprzyjaciel będzie się starał pokrzyżować plany jego, podstawiając nogę naszej kochanej Halce.— Całe szczęście że rok temu była daną opera Słoweńskiego kompozytora Idarmy - „Ksenia,"- libretto której osnute było na tle życia Rossyjskiego przed 200 laty, więc były dosyć ładne szlacheckie kostjumy Rossyjskie sprawione, ale to były rossyjskie, więc Fedyczkowskiemu sumienie nie pozwalało wystawić naszą perłę muzyczną w tych kostjumach.- Intendentura z całą pewnością zgodziła by się z chęcią na kostjumy do Halki, gdyby nie ten ktoś, co szeptał

na każdym kroku Panom Komitetowym do ucha żeby nie dawali robić kostjumów, ponieważ to się nie opłaci wcale, plecąc formalne głupstwa; - a to że Halka jest opera słaba, że się nie podobała w Prace i że na innych scenach wcale nie grają i t. p. No jednem słowem, że to będzie wielkie fiasco. Fedyczkowski udając że nic nie wie; - wiedział wszystko, ale milczał; - lecz skoro miarka i dla niego była się już przebraną, postanowił im w oczy rzucić słowa prawdy. - Poszedł więc do intendenta D^ra Tekawczicza i pyta? Dlaczego to panie intendencie Halka została zupełnie zaniechaną? Na co ten mu odpowiada: „Kochany Panie! - Wiesz dobrze, że byłem i jestem zwolennikiem tej opery, ale ktoś nagadał głupstw Członkom Komitetu, że polskie kostjumy są bardzo drogie i że się do niczego nie dadzą użyć, a Druższtwo tymczasem poniesie przez to wielką stratę i że w ogóle wystawa Halki będzie wiele kosztowała, a widoki zysku są zbyt małe. - Tu już Fedyczkowskiego cierpliwość się wyczerpała! - Zrywa się i mówi

tak: — Więc kiedy już wrogowie doszli do celu, to
ja nie mam więcej tu co już robić! Zabiera-
jąc się z temi słowy do odejścia, lecz Dr Teka-
wczicz, łapiąc Fedyczkowskiego, zaczął go prze-
praszać i łagodzić, że go tak dalece dotknął
temi słowami, tłomacząc się że to przecież nie
z jego winy, zapewniając że będzie się starał je-
szcze temu zaradzić i że przez [operą] Halkę po-
różnił się nawet ze swoimi najlepszymi przy-
jaciółmi na ostatnim posiedzeniu, do tego
stopnia; — że podał piśmienną rezygnację z in-
tendenta, a że został to jedynie tylko dla
Dr Tanczara który go prosił aby wytrwał choć
do końca sezonu, i kończąc swoje słowa, od-
zywa się do Fedyczkowskiego: — No ale mo-
że jest jaki inny sposób? — Może by nam
się udało z którego polskiego teatru wypoży-
czyć kostjumów!! — Złożymy kaucję w którym
z banków i zapłacimy za wypożyczenie tyle a tyle,
a jak się pokaże że opera się podoba, to ma-
jąc wzory, każemy zrobić kostjumy. — Prze-
cież pan wie dobrze, że my pieniądze mamy

i nie żałujemy na wystawę polskiej opery, tylko chcemy być pewni że pieniądze nie będą na marne wyrzucone. – A no! – Na takie dik-tum cóż wypadało uczynić naszemu Fedsidy?! Rad nie rad, musiał się zgodzić. – Będąc upoważniony, napisał dwie telegramy; jedną do Krakowskiej, a drugą do Lwowskiej. – Pierwsza odpowiedź nadeszła z Krakowa, a brzmiała że dyrektora nie ma w Krakowie, a ze Lwowa odpowiedziano że właśnie sami w tym czasie wystawiają Halkę więc kostjumów pożyczyć nie mogą i takim sposobem stracony znów był 4o dniowy czas, a za telegramy Drużstwo zapłaciło około 15 zł, za co by można było zrobić dwa piękne kostjumy. – Ale intendent Dr. Tekavcic nie dał za wygraną i zatelegrafował jeszcze do Narodnego teatru w Pradze, a w kilka dni otrzymał odpowiedź od dyr. Fr. Šuberta że kostjumy już zostały wysłane. – I rzeczywiście przybyły do Lublany w sam dzień Wigilji gdzie już nie można je było odebrać z powodu zaszłych świąt. Dr. Tekavcic ucieszony że dyrektor Šubert

postąpił jak prawdziwy gentelmen podziękował mu serdecznie i naznaczył premjerę na 26/12-97 r. to jest na trzeci dzień Świąt, który to dzień był właśnie jak na premjerę, wierząc ślepo że kostjumy będą w porządku, o których to stanie można było się dopiero przekonać tego samego dnia. - Lecz o Boże! Co za rozczarowanie ogarnęło wszystkich z Fedyczkowskim na czele, kiedy zaczęto wyjmować te upragnione kostjumy. - Toż tam prócz kupy łachów więcej nic się nie znajdowało. - Fedyczkowski wpadł w okropny gniew kazał te łachy spakować nazad, a sam pobiegł do intendenta i oświadczył mu że Halka w żaden sposób nie może być dziś dana, a jeżeli by ktoś się poważył wystawić Halkę w tych kostjumach; - to daje słowo jako polak, że udziału w tej operze pod żadnym warunkiem nie weźmie, chociażby go to miało kosztować utratą engagementu. - „Ja nie pozwolę polskiej sztuki zprofanować”!!! Pan Dr. Tekarewicz patrząc dobrodusznie

na rozjuszonego Fedyczkowskiego, uśmiechając się wyjmuje list z biurka od prezydenta miasta (Żupana) pana Jana Hribara i czyta: – „Ponieważ Ministerjum Hrabiego Kazim. Badeniego, rozładowane najokropniejszy sposób znieważone przez niemców w Parlamencie, a jako prezydent ministrów wraz z kołem polskim pracowali, aby choć w części coś uczynić dla Słowian! – Więc my Słowency jako prawdziwi Słowianie! Musimy pierwsi się zamanifestować na rzecz Polaków! A mając bardzo szczęśliwy traf i mianowicie przygotowaną polską operę Halkę! Proszę bardzo Dyrek. Dramat. Drużstwo, by wystawiło Halkę z całem pietyzmem, aby sztuka była wystawioną godnie tego szlachetnego polskiego narodu! –

Jan Hrybar. –

Dr. Tekawczicz skończywszy czytanie listu spogląda na Fedyczkowskiego z uśmiechem i mówi; – No i cóż pan teraz powie na to? Na co Fedycz-

kowski odparł; że tem bardziej nie może być wystawioną Halka, bo to by było podwójne fiasko, jak dla Słowackiej sztuki, tak i dla polskiej; nie mówiąc już wcale o manifestacjach Słowiańskich! No jednem słowem byłby to prawdziwy skandal, ku uciesze naszych wrogów. – Po tak stanowczej odpowiedzi Fedyczkowskiego, Dr. Pękawicz napisał bilet do drukarni aby zamiast Halki dano Trubadura t.j. aby Halkę odłożyć, z powodu nieprzygotowania kostjumów. – Po wysłaniu biletu do drukarni; zwróciwszy się do Fedyczkowskiego zapytuje go: – No i cóż kochany p. Fedyczkowski, jestej pan zadowolniony żem odłożył Halkę?.." – Na co mu nasz kochany Fedzio rzecze; – jeżeli na zawsze, to jestem bardzo wdzięczny! – Ależ panie to nigdy być nie może; – Halka musi pójść, i to w krótkim czasie. – Owszem niech idzie lecz w godnej szacie, bo inaczej, pozwolę sobie powtórzyć jeszcze raz już wyrzeczone słowa: – że umywam ręce od wszystkiego i uciekam gdzie mnie tylko oczy poniosą –

No ale proszę, pogiedz pan jakby temu zaradzić, podaj pan jaki środek! - Owszem jest jeden środek którego można było by się chwycić, a mianowicie zrobienie nowych kostjumów, t.j. aby mi była daną wieczkniecza władza nad kierownictwem tego dzieła, a ja ze swej strony dołożę wszelkich starań, aby dzieło uzupełnić. - A czy kochany panie Fedyczkowski, zdążyli byśmy na dzień 31/12 - 97 fr.
Owszem wszystko da się zrobić, lecz trzeba się zabrać z całym zaparciem, to wszystko da się zrobić. - No dobrze! Jeżeli damy panu nie ograniczoną władzę nad kierownictwem prowadzonych robót, to ile to może kosztować? - Bo przypuszczalnie możemy na to wyasygnować 200 zł. - Na co Fedyczkowski odparł że to uzupełnieniu powinno wystarczyć! A Zatem skoro pan tak powiadasz to bierz ulicę i jazda do roboty. - Siada i pisze bilet, że wszystko co będzie p. Fedyczkowski potrzebował i każe robić co się tyczy kostjumów do Halki, - krawcy mają z jaknajwiększą skrupulatnością wykonywać, aby praca została ukończoną na oznaczony termin.

Drugi list pisze do intendenta pana Proszca, który pełnił funkcję kasyera i administratora tegoż Towarzystwa, a dyr. banku Feönix w Lublanie. Otrzymawszy takie carte blanche, biegnie co tchu nasz Fedzio, do owego p. Proszca, o pełnomocnictwo na zakupy potrzebnych materjałów, a kiedy to otrzymał znów wraca do teatru, aby wydać polecenie krawcowi teatralnemu. — I tak wśród wielu kłopotów, trudów i braku czasu bo zaledwie miał 36 godzin do rozporządzenia stanął się na słowie, bo na godzinę 5 p.p. w dzień premjery były wszystkie kostjumy dla wszystkich gotowe i na swojem miejscu. — Teatr był zupełnie wyprzedany, a publiczność dzieliła się na kilka partji. — Jedna rozentuzjazmowana, druga ciekawa, a trzecia część publiczności zazdrośna. — I prawdę głosi przysłowie; że jeszcze ten się nie urodził, coby ludziom dogodził. — Fedyczkowski będąc na wszystko ślepy, głuchy i niemy, biegał od jednego do drugiego, wszystkich i wszystko kontrolując i poprawiając, a kiedy wybił

że już wszystko ukończone, pobiegł do swej garderoby, aby się ustroić w polskie szaty; - no dosyć że nawet poczciwa małżonka jego brata również udział w dopięciu wystawienia naszej perły muzycznej w obcej krainie, bo biedactwo pomagało nawet i w szyciu kostjumów.
I kiedy Fedyczkowski skończył się ubierać i zszedł na scenę, zastał tam całą komisję Dramatycznego Drużstva na czele z Dr. Tekawcziczem, lustrujących z osobna każdego, a oczy wyrażały zadowolenie wielkie. - I kiedy Fedyczkowski ukazał się ze swego ukrycia to wszyscy ci zebrani panowie jednogłośnie wrzasnęli: „Izborno! Imenitno! Zivio Gospod Fedyczkowski!
Godzina apelu nadeszła huknęła uwertura, wszyscy ucichli, a cisza zalegająca pozwalała rozbrzmiewać się dowolnie słodkim tonom naszego nieśmiertelnego naszego mistrza. - Po skończeniu nastąpiła entuzjastyczne brawa, a tak długotrwałe

że nie wiadomo było co począć? Czy iść dalej? Czy też powtórzyć uwerturę? – Lecz kapelmistrz Benisz[e]k nie chcąc denerwować swych śpiewaków zbytnim czekaniem, daje znak i kurtyna idzie w górę. Publiczność formalnie potraciła głowy, bo wszystko było dla niej i śpiew i nogi – niezmane, przyjmując uczynioną niespodziankę z wielkim zachwytem. Ach Boże! Co to było za święto dla naszego poczciwca kochanego Fedyczkowskiego. Po odśpiewaniu pięknie poloneza i odtańczenia, ogromne brawo, tak że każdy numer był długotrwałemi brawami oklaskiwany. – Punktem kulminacyjnym był taniec na zakończenie 1go aktu (Błękitny mazur), który był dla Nowenitskiej publiczności niezwykłą nowością, który bardzo im się podobał, pomimo że Nowenicy nie lubią tańczyć tak skocznych tańców. –

I wiele było pracy, zanim ich się nauczył mazura, w którym się współtowarzysze Fedyczkowskiego, na osobistą jego prośbę, tak dzielnie spisali. - Kiedy się 1szy akt skończył, Publiczność z ogromnem entuzjazmem zaczęła wołać Żivio Poljsko - a przy każdym podniesieniu kurtyny, wywoływano wszystkich artystów i kapelmistrza Zenisska, któremu zupełnie słusznie i zasłużenie należało się to uznanie, bo wykonywanie jak wokalnych, tak i instrumentalnych sił nie pozostawiało nic do życzenia, a soliści śpiewali i wogóle wszyscy z takim zapałem; - jakby zalecyli o palmę pierwszeństwa. - Halką była P.nna Maja Strzeczykowa i trudno sobie wymarzyć lepszej przedstawicielki; Jontkiem był p. Jan Raszkowicz, posiadający bardzo piękny liryczny tenor á la nasz Mysznga a wyglądał bardzo dobrze, ponieważ był przystojnym mężczyzną, jakoteż i dobrym

artystą, co wszystko razem wzięte wpły-
nęło dodatnio na postać Jantka. —
Janusza śpiewał ś.p. Józef Nolli, tak-
że dobrze, tylko postać była trochę za gru-
ba, ponieważ w ostatnich czasach za-
bardzo się rozbił, wskutek nadmiernego
siedzenia w redakcyi „Słoweńskiego
Naroda". — Stolnika odtworzył i od-
śpiewał nasz Fedyczkowski, jak przy-
stało na prawdziwego artystę polaka, a
wiele osób wypowiedziało życzenie, — że Hal-
ka byłaby bardzo wiele zyskała na
całości, gdyby Fedyczkowski był śpie-
wał Janusza. — Ale i tak sukces
zupełny odniosła nasza Halka, bo na-
ród Słoweński oddał hołd i cześć polskie-
mu narodowi za poniesione zasługi w
Parlamencie Wiedeńskim, a młodzież aka-
demicka urządziła nawet demonstracyę, bo
oto na przedstawieniu zaczęła śpiewać
hymn „Boże coś Polskę". — Wypadnie mi tu
uczynić małą wzmiankę o uczynio-

nej demonstracji studenckiej. - Otóż w przeddzień wystawienia Halki, zjawiło się kilku akademików do p. Fedyczkowskiego z prośbą, aby ten był im łaskaw napisać hymn; jeszcze polska nie zginęła, co miało miejsce w Kancelarji teatralnej, w której byli także i inni bracia Słowianie, prócz Słowieńców, ale akademicka młodzież nie była zadowolona ze słów, prosząc go, aby im napisał melodję, na co im Fedyczkowski rzecze; - ależ moi panowie, proszę śpiewać na melodję hymnu Słowiańskiego, Hej Słowianie i rzecz skończona, bo przecież melodja do waszego hymnu, jest wzięta z hymnu polskiego, i zaintonował, a wszyscy z obecnymi przekonali się o prawdziwości wyrzeczonych słów. - Ucieszeni wielce że bez trudu będą mogli i miało zaśpiewać, wypisali sobie polskie słowa. - Lecz teraz trzeba się było naradzić, nad tem, kiedy będzie najodpowiedniej zaintonować takowy

Fedyczkowski odrzekł, że sam musi się zastanowić kiedy będzie najwłaściwszy moment, aby nie przeszkodzić w akcji i dodał że musi się pierwej porozumieć z kapelmistrzem i ze ich zasiadowni. - Tymczasem mając jeszcze coś do załatwienia, zaszedł na ulicę Wiktora do trafiki po cygara, w której się całe Stoneckie społeczeństwo zaopatrywało, ponieważ właścicielem takowej był niejaki Szczarek, sługa wszystkich towarzystw Stoneckich, będąc wskutek tego bardzo popularnym, a nawet i cenionym przez Stoneckie społeczeństwo. - I otóż tam studenci przy kupnie polnych szkolnych zapytują p. Fedyczkowskiego: Panie Sz. dlaczego pan chce urządzić podczas premjery jakąś demonstrację? Przecież pan wie że nasi koledzy chcą uczcić naszą polską rzecz, a pan chce im szkodzić? Fedyczkowski na razie zdębiał nie wiedząc co im ma odpowiedzieć, lecz zorjentowawszy się, już był w domu i począł

się domyślać wszystkiego, pomyślałem sobie; to jest znów ten zły duch który nie mogąc mi w inny sposób nie uczynić, chce w ten sposób nawiązać intrygę, aby osłabić moją dobrą markę u publiczności. - Wynikło to z tej prostej przyczyny, że podczas wizyty akademików, w kancelarji znajdowały się i inne osoby między któremi znajdował się ów wyż wspomniany zły duch. Na uczyniony zarzut Fedyczkowski im odrzekł:- Drodzy Panowie. - Co ja urządzę, to sam jeszcze nie wiem, ale przyjdzcie panowie do teatru, a zobaczycie co urządzę?! Nazajutrz t.j. w dzień przedstawienia, gdzie Fedyczkowski miał bardzo wiele do czynienia na próbie w teatrze, u krawców i jeszcze musiał biegać kilkakrotnie do krawcowej na innej ulicy, zauważył że go ktoś śledzi i jak cień złowrogi krok w krok za nim chodzi, a podczas przedstawienia również go nie odstępuje; tak że go to zaczęło już denerwować

wować, zaczął to podejrzane indywidjum prowadzić po różnych labiryntach, wyszukując sobie przeróżne sprawy, a w duchu myśląc sobie, chyba ja cię narecie z nurzę, co się i tak stało, bo ów pan widząc że nie ma tu co robić w pokoju przedstawienia gdzieś zniknął, widząc że Fedyczkowski nic nie robi takiego coby się sprzeciwiało jakiemuś zakłóceniu porządku. – Pomiędzy 3.cim, a 4tym aktem w pauzie, przyszedł do Fedycz. Dr. Tekarewicz po informację, w jaki sposób i na jaki znak mają akademicy zaintonować przygotowany hymn. – Fedyczkowski opowiedział mu o przygodzie dzisiejszego dnia, że był i jest śledzony, na co też mu odpowiedział że wie o wszystkiem, ale niech się pan sobie z tego nic, będzie i musi być wszystko w porządku. – No i koniec końcem zostało ułożone, że najstosowniejszą chwilą będzie jak Halkę, Jontek wywiezie na łódce, po ostatnim chórze, wtedy Fedyczkowski pierwszy przyklęknie, a Akademicy zaśpiewa-

co się i tak stało. – Huknęło jednogłoś-
nie około stu akademików aż cały teatr
zadrżał! Publiczność Słowieńska powstała,
a za nią reszta innej narodowości stojąc
aż do skończenia i słuchając z powagą,
tej tak wspaniałej manifestacji dla
polskiego narodu, zakończonej słowami
Żiwio Polska! Żiwio Badeni! Żiwio Ab-
rahamowicz! i t. p. – Po zakończeniu szczę-
śliwie, spokojnie; – przybyli pp. Dr Tekar-
czicz z Wyr. Pive, zapraszając p. Fedycz-
kowskiego wraz z małżonką na uroczysty ban-
kiet do Narodowego domu, gdzie się
wszyscy Członkowie Dram. Drużstwa z p. stwa
Fedyczkowskimi bawili i cieszyli jako
z małemi dziećmi, nie szczędząc pochwał,
a p. Fedyczkowski odczytywał i tłomaczył
nadesłane telegramy z Polski. – Mimo-
woli myśl mi narzuciła jeszcze jeden szcze-
gół godzien do zanotowania, a mianowicie:
W wielkiej połowie teatry nasze szwankują i kuleją
w skutek wadliwej gospodarki administracyj-
nej

a to w skutek tego, że taki pan sto-
jący na urzędzie takiej godności nie
dalej nie widzi, prócz końca swego no-
sa, nie znając ani wartości, ani pilno-
ści osób znajdujących się pod jego zwierzch-
nią władzą. – Wskutek tego jest nierówny
podział wynagrodzenia, nieraz nawet
krwawo krzywdzący dla niektórych, któ-
rzy nie umieją, lub ze względu na swój we-
wnętrzny ustrój nie mogą pełnić podwoniecznie
swój zawód, traktując go nawet że tak po-
wiem z pogardą swych sił fizycznych, aby
tylko módz śmiało sobie posiedzieć; – ja
uczciwie i krwawo pracuję na swój chleb
powszedni, – Ale Boże! Cóż to takie-
go pana obchodzi? – On musi myśleć o
swoim brzuszku i swych wygodach, jesz-
cze by miał sobie głowę trapić, myśląc o
białych murzynach, a takich wiele
jest i to najwięcej w teatrze. – Niby mówi
przysłowie: Siedź w kącie znajdą cię, – lecz w tym
wypadku trudno się z tym przysłowiem pogodzić –

Mamy solistów którzy się mają za pół Bogów, i zdaje mu się że na nim polega cały ciężar, że ten chórzysta to nic, to jakaś hetka pentelka, bez której można było by się obyć. — Lecz każdy rozsądny człowiek będzie innego zdania, przynajmniej ja tak myślę. — Weźmy takiego pana Intendenta, traktującego każdego chórzystę niżej zera, czyż on ma rację? O nie! On krótko widzem jest, bo chór jest to ten cementowy fundament opery i operetki, pracujący ciężko, bardzo ciężko, dla którego powinno być więcej uznania i nie raz ten upośledzony chórzysta nie jednego by może zakasował, bo chórzysta dobry musi zarazem być i dobrym aktorem, a nawet czasami, co się nawet bardzo często zdarza i baletnikiem, bo dyrekcja robiąc oszczędności, nie trzyma baletu, a tylko wysługuje się tym wołem roboczym, a spytajcie się co za to płaci!? No doprawdy że pioruny lepszy, zapytany oto skłamał by, nie chcąc się wystawić na

pośmiewisko. – To samo miało miejsce i w Lublanie. – Wszyscy przed premjerą że tańczący otrzymają po 125. honoracji, – gdy tymczasem administracja zrezygnowała się tylko na 50 f. – Ma się rozumieć że wszyscy przyszli do Fedyczkowskiego, aby ten się udał do D.ra Fekarewicza i Dyr. Provenca, i pomimo silnego nacierania nic nie pomogło administracja była nieubłaganą w swym postanowieniu. – Fedyczkowski był w wielkim kłopocie, ponieważ mu szło o to aby przez ten taniec nie doznała uszczerbku opera. – Więc zaproponował im że osobom które brały udział w tańcu, że swojej kieszeni dopłacać będzie, prosząc ich aby w następnych przedstawieniach tańczyli z tym samym zapałem co na premjerze, ale ambitni koledzy podziękowali Fedyczkowskiemu za jego dobre chęci, nie przyjęli jego ofiary, przyrzekając jedynie dla niego i nadal wywiązywać się sumiennie z powierzonego im zadania. –

Trzeci raz na drugim przedstawieniu, tańczyli tak samo jak na pierwszym. – Trzecie przedstawienie przypadło na d. 11/I – 98r. i Dram. Drużtwo przeznaczyło Halkę na benefis p. Fedyczkowskiego, a chór i tancerzy w tem przedstawieniu jawnie podkreślili swą żywioną sympatję ku niemu, bo tańczyli i śpiewali lepiej nawet jak na obu dwóch pierwszych przedstawieniach. – pp. Komitetowi Dramatycznego Drużtwa, a głównie D. Tekavčič i Dyr. Širc, sami ofiarowali p. Fedycz. za jego trudy i pracę ów wspomniany benefis, a szczególna pani Franciszka Tauczarowa, sz. małżonka D.ra Jana Tauczara Prezesa Dram. Drużtwa i prezesa prawie wszystkich tow. słoweńskich, jako też właściciela drukarni i Organu p.t. „Słoweński Narod", – a także przewódcy partyi narodowej. – Otóż żona tego filaru społecznego zrobiła listę na którą osobiście zebrała 250 zł. wręczywszy takową własnoręcznie po pierwszym akcie, prosząc o przyjęcie skromnego

daru, alež to nie był wcale skromny dar. To był królewski, podany przez ogólnie uwielbianą istotę, zwaną Królową Słoweńskiego ludu, a postać jej jest tak wspaniałą i piękną, że dla p. F. było to właśnie największą nagrodą, jaką tylko sobie mógł kiedykolwiek wymarzyć. - Po odśpiewaniu poloneza wręczono Fedyor. wspaniały wieniec z laurowych liści od Dram. Drużstwa, a nadto zaszczycił J. E. Pan Baron Hein, prezydent Krainy naszego bohatera, przesłaną kopertą z 25 zł. przez swego sekretarza i tem szczególniejsze że ten sam pan baron to był hakata z krwi i kości i że to wszystko się działo w tym oto czasie gdzie było hasło: „Der Kampf gegen die Slaven." Niezapomnieli także i swoim rodaku i Polacy z ojczyzny, którzy zrozumieli i ocenili zasługi benefisanta, zasyłając telegramy z życzeniami i tak: Grono uczonych mężów polskich na czele: - prof. S. Kreczka,

2). Czytelnia Akademicka 3) Prof. Grabowski z Częstochowy, z tym ostatnim zapoznał się w Bernie, a było to przypadkowe się zapoznanie: - Bo oto spotkał go będąc na spacerze ze swoim starym znajomym p. Krezka który wówczas uczęszczał na uniwersytet w Pradze, a kiedy go przedstawił, ten odrazu zapytuje go: Panie! czy to nie pan byłeś w Lucerdie? Bo ja tam słyszałem wiele o nazwisku pańskiem no-no, - winszuję, winszuję, umiałeś pan jakoś sobie ich bardzo podobić. Cała śmietanka Słowiańska tylko o panu mówią. - Jestem bardzo szczęśliwy, poznając tęgiego naszego wiarusa i rozmawiając dalej, dowiedział się Fedyczkowski że Prof. Grabowski jest badaczem słowianków Słowiańskich, a telegram który przysłał brzmiał również po Słowieńsku. - Od tego czasu nie widział się już wcale z panem Grabowskim, a ten dowiedziawszy się widocznie z gazet, przypieczył swoje węże -

szenia tymże rodakom. Osobiście on będąc w Warszawie starał się, aby artyści teatrów Warszawskich wysłali telegram do Lublany, ale wtenczas będący prezes sprzeciwił się temu. - Nie mogąc tu nic wskurać obszedł wszystkie redakcje pism warszawskich, a te wysłały telegramy w dniu premjery Halki w Lublanie. - Pan prof. Kreczek wyrządził także wielką przysługę napisaniem ciętego artykułu w Słowie Polskim, dając dobrą pigę dyr. teatru hr. Skarbka za to, że nie chciała wypożyczyć polskich kostjumów, tłumacząc się, że wkrótce będą sami grali, gdy tymczasem pies sam gnata nie ugryzł i drugiemu nie pozwolił. - Również p. Fedyczkowski wyraża swoją wdzięczność panu Henrykowi Jareckiemu, ówczas dyr. opery polskiej we Lwowie, za własnoręczne wypisanie biografji ś.p. St. Moniuszki, której żądali redaktorzy słoweńscy, do przedstępnych artykułów przed wystawieniem Halki. —

Czwarte przedstawienie Halki było dane dnia 25/I-98r. Chóry i Tancerny znakomicie się wywiązali ze swego zadania, tak że zapewniali wielkie powodzenie Halce. — Było to wprawdzie ostatnie przedstawienie, bo ten zły duch, wolid kazał; — kradnące wszystkie nuty orkiestrowe, na oboj, klarnet i flet co się stało na dwa dni przed wystawieniem naszej opery, co miało miejsce przed 14/3-98r., a jak ogólnie wiadomo owe instrumenty jakoś szczególnie były uprzywilijowane przez naszego nieśmiertelnego Moniuszki. — Więc nic innego nie wypadało uczynić, jak tylko przerwać dalszą seryę przedstawień Halki. — Fedyczkowski jak zwykle zjawiał się około godz. 9 przed teatrem mając, lub nie doczynienia i otóż około godz. 10⁰⁰ biegnie ku teatrowi roztargniony kapelmistrz Beniszek i mówi do p. F., że przedstawienie Halki jutro nie będzie, ponieważ zginęły głosy orkiestrowe t.j. Oboe, Klarnety i Flety, a bez tych nie można dać opery w żaden sposób. — Usłyszawszy to; Fedyczkowski stanął, jak piorunem rażony, nie wiedząc co

pociąg, prawie odchodzące od rozumu. Nareszcie po dłuższym czasie, kiedy przyszedł do równowagi, podaje taką myśl kapelmistrzowi — Wszak pan pisał głosy orkiestrowe, i zna pan każdą nutkę na pamięć, więc czy by pan nie raczył łaskawie usiąść na 3 godziny, a ja jestem tego pewny że by pan to zrobił, a przynajmniej główne miejsca solowe wypisał, bo jak pan sam widzi, gdybym telegrafował do Lwowa po te głosy i gdyby je nawet wysłano per express, to i tak na ten czas nie przyjdą do Lublany. I jeżeli się p. Dyr. nie obrazi, to ja ofiaruję na ten cel 20 zł. — nie wchodzące w to jak to pan uczyni, tylko aby przedstawienie Halki mogło się odbyć. — Na co mu kapelmistrz Zeni[illegible] odparł, że w żaden sposób, i za żadną cenę tego zrobić nie może, a Fedyszkowski mu na to; — no ma się rozumieć, skoro się dało słowo temu, który zaręczył na premierę Halki, to ma się rozumieć że się nie da nic zrobić ! ... Ale ja daję panu słowo honoru ! — że

gdybyś pan tylko zechciał, to byś pan to zrobił, znam ja pana za dobrze. Jedna rzecz mnie tylko zastanawia; – co Panowie macie w tem, aby połowę dochodu ze sztuki, a że że ja ją bronię narażając się prawie, to chyba mi za złe tego wziąść nie możecie, bo każdy by inaczej nie postąpił. – I tak dysputując w okamgnieniu uleciały 3 godziny, a Fedyczkowski widząc że nic nie wskóra opuścił kapelmistrza ze słowami: Bóg wam zapłać! – Powróciwszy do domu w takim stanie, nie mógł sobie znaleźć miejsca, chodząc jak obłąkany z rozpaczy. – W tem ktoś puka, – pukany wchodzi jakiś rosły jegomość i przemawia po polsku: Jakże się masz, kochany Fedziu! Jak ty dobrze wyglądasz! Fedyczkowski patrzy, nie odpowiadając, bo na razie nie mógł sobie przypomnieć go, co widząc gość, przedstawia mu się, jestem Władysław Michejda i wtedy to dopiero połapał się nasz Fedzio, poznawszy w przybyszu swego dobrego przyjaciela. –

Gdy opowiedziawszy mu cel swej podróży, dodał: Czytałem w Przejściu że dajecie jutro Halkę i w tem w pół zdania przerywa, spoglądając dziwnemi oczyma na Fedyczkowskiego, który prawie że z rozżalenia nie zaczął płakać.
Kochany Fedziniu! Co tobie, czy stało się jakieś nieszczęście!.... I kiedy Fedyczkowski opowiedział mu o swoich przejemnościach, to wcale się nie dziwił jego przyjaciel, że go znalazł w takim rozdrażnionym stanie. — W tem małżonka poprosiła ich do stołu i tak rozmawiając ze swym rodakiem jakoś się nam Fedzio trochę udobruchał. — Nazajutrz afisz Halki uległ zmianie, co wywołało u publiczności wielkie niezadowolenie, ponieważ wiele osób przyjechało z okolicy i teatr był rozsprzedany. — Intendentura była w kłopocie! Chcąc ratować kasę, zaczerwała telegraficznie na gościnny występ niejakiego Borštnika Słoweńca (Lublańskiego art. dram.) w Zagrzebiu. — Była to robota tych, co się postarali o upadek Halki, chcąc w ten sposób

sprawę zatuszować, lecz niestety nic a nic
im to nie pomogło. – Wspomniany p.
Borsztnik przyjechał, dali szumną bębę
„Rewizora", a publiczność z gniewem odebrała
pieniądze z kasy. – Rewizor zaś z Borsznikiem
grany był przy pustym teatrze, tak że
nawet nie starczyło na zapłacenie miłego
gościa. – Zbliżał się koniec sezonu a Hal-
ka już nie ujrzała światła kinkietów w Lu-
blanie. – Na dorocznem Walnem Zgroma-
dzeniu Dram. Drużstwa Dr. Tekavčicz w
swej przemowie, podniósł operę polską
Halkę do najlepszych, która odniosła naj
większy sukces, nie tylko materjalny, ale
i moralny, wyrażając uznanie p. Fecycz-
kowskiemu za jego starania i zabiegi
w tym wypadku uczynione, nadmienia-
jąc że człowieka tak zacnych zalet
rzadko można znaleźć, któryby już nie
jako polak, ale jako artysta śpiewak
z taką pedanterją traktował traktował
swój zawód, wzbudzając na każdym

kroku i we wszystkiem ogólny pokłosie i tu dodać jeszcze o dziwnym śpiewaniu się jego wszystkiem Halki, bo za nie całe 150 zł. wystawił ją w tak wspaniałych szatach, że gdybym nie był wtajemniczony w to wszystko, to doprawdy nie dał bym temu wiary, — i kończąc swoje przemówienie kładę nacisk, aby Towarzystwo starało się p. Fedyczkowskiego utrzymać i nadal, a w razie, co nie daj Boże śmierci p. Nollego, lub jakiejś zmiany, — powierzyło dział barytonowy i reżyserję, czem wdzięcznie Dr. Tokarzewicz wynagrodził Tokarzewicz wynagrodził naszemu bohaterowi jak najwięcej krzywdę, bo zaczęto go się obawiać, a wiele przeciw nim i dołki kopać, a kilku panów z komitetu, osobistych przyjaciół p. Nollego poczęli na Fedyczkowskiego krzywem okiem poglądać. — Pan Fedyczkowski nie zrażając się tym wcale pracował i nadal sumiennie. —

W roku 1898-99 wystawiło Dram. Drużtwo
wielką operę 3ch Verdiego (Aidę), i tu
znów pan Fedzio położył wielką zasługę zaj-
mując się kostjumami i pomagając w re-
żyseryi, — tak że naszym zaś ś.p. Nolli pytał
się p. Fedyczkowskiego czy życzy sobie, aby
go umieszczono na afiszach, że pod je-
go kierunkiem będą wykonane kostju-
my i że bardzo się zasłużył pomagając
w ten sposób nie tylko ś.p. Nollemu, ale
także Słoweńskiej sztuce, lecz p. Fedyczkow-
ski podziękował ś.p. Nollemu dodając że
mu na reklamie wcale nie zależy. — Przy
rozpoczęciu sezonu operowego w roku 1898 Dr. Fekav-
czicz naznaczył 3 razy Halkę raz po raz po sobie,
nie wiadomo w jakim celu to czyniąc
czy z dobrej, lub złej woli. — Pierwsze przedsta-
wienie przypadło na dzień 15/11-98 r., a cały
spektakl szedł pod psem, tak jakby najmizer-
nie; — mazur został odtańczony kiepsko, artyści
się sypali, no jednem słowem klapa na
całej przestrzeni, a zdaje się że to wszystko

działo się pod wrażeniem czarodziejskiej pałeczki tego przeklętego wroga który od początku burzył przeciw wystawieniu Halki i kiedy pierwsze przedstawienie wypadło tak skandalicznie, to ma się rozumieć że nie można było już marzyć i marzyć o dobrym spektaklu drugim, ponieważ publiczność już była zrażoną i na drugim przedstawieniu zebrało się publiczności mała garstka, czem ma się rozumieć pochowano Halkę na zawsze w Lublanie. Fedyczkowski z bólem w sercu przypatrywał się temu wszystkiemu, lecz cóż miał robić; — głową muru nie przebiję, pomyślał sobie nie raz, a niech się tam nacieszą, niech im Pan Bóg nie pamięta tego. — W tym sezonie wystawiono Lohengrina, w której to operze Fedyczkowski śpiewał basową partję króla Henryka z wielkiem powodzeniem. — Benefis Fedyczkowskiego przypadł dnia 4/3-99 r., a kasowo wypadł wspaniale i śmiało można rzec że zakasował wszystkie inne spektakle. — Fedyczkowsky

wybrał sobie Fausta, w którym bardzo dobrze śpiewał już poprzednio partję basową Mefista, nie licząc wcale na dobry benefis, aż tu nadspodziewanie cały teatr został wysprzedany, a Fedyczkowskiemu z działu przypadła dość pokaźna sumka. - Koniec sezonu dobiegał końca, a na walnem zgromadzeniu teatralnem pewien pan bardzo wpływowy z komitetu Dram. Drużstwa, który był poprzednio wielkim przyjacielem i zwolennikiem p. Fedyczkowskiego, a ostatnio został jakoś przekabacony przez tego złego ducha i przystał do obozu wrogiego, co już spostrzegł Fedyczkowski w ostatnim roku, że on jest przeciw niemu i sztuce polskiej, zapisał się do głosu i palnął tęgą contra mowę przeciw Dr. Tekarczewskiemu i zbił swemi wywodami wszystko to, co przed rokiem Dr. Tekarczewski podniósł do należnej wysokości. - Ma się rozumieć że Dr. Tekarczewski czując się przeto obrażonym wystąpił z komitetu, ustępując zarazem

z zajmowanego stanowiska ~~jako urzędni-ka~~ kierownika artystycznego (intendenta), za nim wystąpiło jeszcze kilku innych panów z komitetu osobistych jego przyjaciół. Tak że teraz mogli się czuć jak w raju cała partja, czyniąc wszystko według swego upodobania i swej woli mając jako swego wodza tęgiego pyskacza któremu udało się zwalczyć Dr Tekavcicza jako i jemu przychylnych. – Fedyczkowski przeczytawszy sprawozdanie walnego zgromadzenia, był do tego stopnia rozgoryczony, że postanowił z Lublany wyjechać, postanowiwszy sobie powrócić nazad do swej rodzinnej kolebki bo widział, że na obczyźnie gdyby sobie nawet miał ręce zapracować, to i tak będzie zawsze uważany za obcego przybłędę, lecz aby sobie nie mieć nic do wyrzucenia udał się najpierw do Wiednia zamierzaj zaciągnąć się na niemiecką scenę, do której przygotowany był, już oddawna mając nastudjowanych 25 oper w niemieckim języku. *

lecz niestety trafił w złą porę, bo w tym oto czasie była największa walka między niemcami i słowianami w Austryi, gdzie hasło „Der Kampf gegen den Slaven", odgrywało wielką rolę. — Dyrektorowie

który jest polakiem i któremu głos i warunki zewnętrzne podobały się, nie mógł go skutek tego angażować, będąc zmuszony jechać do Berlina po śpiewaka na barytonowe partje, a pierwszy agent Tekner-Lévi chciał aby Fedyczkowski pozostał w Wiedniu przez rok czasu, studjując opery niemieckie i że mu potem da sposobność angażu na pierwszej lepszej scenie, ale Fedyczkowski bojąc się aby nie stracił tego co sobie mozolną pracą zdobył, nie dał się namówić, kierując żagiel swego statku na Lwów. — I tak przybył do rodzinnego gniazda w roku 1899 pod jesień, lecz tu spotkało go największy zawód, bo oto na rodzinnej scenie nie pozwolono mu zadebiutować, tak że biedaczysko został na bruku.

Trącać był już niejako, więc uzbroiwszy się
w cierpliwość postanowił czekać na otwarcie
nowego teatru. – Gdy otrzymał teatr
p. Tadeusz Pawlikowski, wtedy Fedycz-
kowski za łaskawem poparciem zacnych
ludzi artystów pp. Franciszka Wy-
sockiego, Jana Nowackiego i Wła-
dysława Ptaszkowskiego został przy-
jęty do składu opery która miała
być z otwarciem nowego teatru na
wielką skalę prowadzoną, ale do tej
opery tyle się tych obiecywaczów zle-
ciało, że poczciwy p. Dyr. Pawlikowski sam
nie wiedział co począć bo skład operowy
już i tak był podwójnie złożony, a nie chcąc
aby ktokolwiek żywił do niego urazę,
zaproponował Fedyczkowskiemu miejsce Koryfeusza
i solisty do małych partyi i t.d. – Fedyczkowski
będąc już zrażony tymi doznanemi zawodami
i rozczarowaniami przyjął to miejsce na którem
pracuje jak poprzednio z tą ~~samą~~ energią i wy-
trwałością, nie widząc i nie znając nikogo więcej w

swem życiu prócz Boga i sceny),
myśląc sobie nie raz w duchu, że lepszy
w swym gnieździe kęs chleba czarnego,
niż na obczyźnie gęś pieczona. —

* pod kierunkiem znakomitego śpiewaka scen
niemieckich niejakiego Zygmunta Auspitzera
w Bernie /: Morawa:/ —

Bibl. Jag.